Զ. ՏԱՐԻ 1691 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 22 ՆԱԻԱՍԱՐԴ 4382 — Հ. Տ. 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՃՐ. 17 ՄՈՒՀԱՐՐԻՄ 1307 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂԼԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولک
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գնահատեալ Դարձեալ	160
» » Կիսամեայ » »	80
» » Իր ամսեայ » »	40
Դուռս առաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամեայ »	28

Դուռը գրկուած լրագրաց համար ծախքը Տեսչութեան վրայ է
Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդրուիր՝

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Անցեալ շաբաթ գիշեր ի Փարիզ Քոնթինանթալ պանդոկին մէջ հացկերոյթի մը տրուեցաւ ի պատիւ Պ. Կլատսթոնի։ Անգլիոյ ազատական կուսակցութեան պատկառելի պետը մեծամեծ սքանչացողներ ունի Ֆրանսայի մէջ։ Երբ պանդոկին մեծ սրահը մտաւ՝ թեթեւապէս յենած գաւազանի մը զոր կայիւ բարակ փոկով մը իւր դաստակին անցուցած էր, ներկայից մէջ ճշմարիտ յուզում մը երեւցաւ։ Ծերունւոյ մը խոնջեալ եւ խորշոմեալ դէմքն ունի Պ. Կլատսթոն, բայց աչքերը փայլուն են և կորովի, ճակատն հոյակապ է, խորունկ խորշոմով մը մէջ տեղէն երկուքի բաժնուած։ Լուրջ դէմք մը իւր ամբողջութեամբ։ Տիկին Կլատսթոն՝ անհանգիստ՝ չէր կրցած ընկերանալ իւր ամուսնոյն, յորմէ գրեթէ ո՛չ ուրիշ կը բաժնուի։ Մեծամուն ծերունին, նախարարապետ Պ. Թիռառի և Պ. Լէոն Սէյի միջեւ նստած, իւր դէմն ունէր զՊ. Ժիլ Սիմոն։ Ակադեմականներ, նախարարներ, քաղաքագէտներ, մտաւորականներ, գրագէտներ, գիտնականներ, օտարազգի երեւելի հիւրեր, լրագրագէտներ, չատ մարդիկ և երեւելի տիկնայք ներկայ էին։ Երբ լռեցին Լաթաբք կամ ռումն երաժիշտք,—որք Արուեստահանդիսի առթիւ Փարիզ եկած՝ ամէն հանդէսներու մէջ իրենց հետաքրքրաշարժ եւ զուարճալի նուագածութիւնը լսելի կ'ընեն,—Պ. Ժիլ Սիմոն ելաւ բաժակ առաջարկեց ի պատիւ Հանրապետութեան Նախագահին։ Պ. Կլատսթոն ոտքի ելնելով պարպեց իւր Պորտոյի բաժակը։ Յետոյ Պ. Լէոն Սէ բաժակ առաջարկեց ի պատիւ Պ. Կլատսթոնի, փառաւորելով մանաւանդ երեւելի տնտեսագէտը, քանի որ Ֆրանսայի մէջ տնտեսագիտաց ուղղափառ (ազատ – փոխանակութեան կուսակից) դպրոցին պետերէն մին է Պ. Լէոն Սէ։ «Բաժակ կը պարպեմ, ըսաւ, մեր հիւրին կենաց, զոր կը սիրենք և որոյ վրայ կը աքանչանանք ամենքս ալ, Պ. Կլատսթոնի կենաց, որ միշտ ստանձնած է զրկելոյց դասը, Պոմպա թագաւորին բանտարկեալներէն մինչեւ այս աւուր զրկեալները։» Պ. Լէոն Սէ կը սքանչանայ Պ. Կլատսթոնի վրայ, զի ազատական կուսակցութեան պետը կուսակից է ազատ — փոխանակութեան, և զի «գիտցած է գործաւորաց խնայութիւնն յանկանչել փոքրիկ դրամագլխոյ կազմութեան, որ ազգաց պահպանողական խարիսխն է»։ Սեղանին մանանկցող բոլոր երեւելի տնտեսագէտք ջերմապէս ծափահարեցին այս խօսքերը։ Պ. Լէոն Սէ կը սքանչանայ Պ. Կլատսթոնի վրայ նաև այն պատճառաւ որ յօրինած է ելմնացոյցներ, որք չէ թէ միայն Անգլիոյ այլ և ուրիշ ազգաց համար եւս ելմնացոյցի գեղեցկագոյն տիպարները լինելը սահմանուած են։

Ապա ոտք ելաւ Պ. Կլատսթոն, և Ֆրանսերէն բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Թէև իւր Ֆրանսերէն չատ սահուն և պերճախօս չէր, և թէպէտ իւր յանպատրաստից արտասանեալ պարբերութիւնք քիչ չատ սխալներ ունէին, բայց իւր խօսքեր ա՛յնչափ համակրալից էին Ֆրանսայի նկատմամբ որ ներկայ Ֆրանսացիք չերմ երախտագիտութեամբ ծափահարեցին բազմիցս։ Պ. Կլատսթոն ըսաւ նախ թէ իրեն եղած ընդունելութեան առթիւ զգացած ջերմ երախտագիտութենէն չփոթած է, և չի գիտեր ի՞նչպէս բացատրել իւր զգացածը։ Բայց երկու բաներ կան զոր կ'ուզէ յայտնել։

«Ի բոլոր սրտէ կը հիանամ ձեր Ար-«ուեստահանդիսին վրայ։ Իրրեւ Անգ-«լիացի, հպարտութեամբ կը յիշեմ «թէ 1851ին իմ երկրիս մէջ տեղի ու-«նեցաւ առաջին Արուեստահանդէսը։ «Բայց Ֆրանսայի վերապահեալ էր այն-«պիսի ծաւալում մը տալ Արուեստա-«հանդիսին, և այնքան դեղեցիկ, «այնքան համաչխարհական, այնքան «մարդասիրական հանդիսարան մ'ընել «զայն։ Ի Փարիզ տեսածներս սքան-«չացմամբ լցուցին զիս։ ամենայն ինչ «շահեկան է ամէն մարդու համար, «զի մարդ այժմ թէ՛ իւր երկրին քա-«ղաքային է և թէ աշխարհի։ Կը «հասկնաք ուրեմն ուրախութիւնս։ «Փարիզ ինձ կը թուի գրեթէ իբրեւ «այնպիսի քաղաք մը զոր ընտ տե-«ւած չեմ։

«Ուրիշ բան մ'ալ կ'ուզեմ ըսել։ «Ձեր ներքին քաղաքականութեան վը-«րայ չեմ ուզեր խօսիլ։ իմ կողմէ ան-«պատշաճ բան մը կը լինի այդ։ Բայց «պարտաւորութիւնս է հաստատել «թէ Հանրապետութիւնը կայ ու կը «մնայ տան և ինն տարիներէ հե-«տէ, և իւր պետական մարդիկ ի-«րենց պաշտօնին բարձրութեան հա-«ւասար դտնուած են։ (Ջերմ ծա-փահարութիւնք ներկայ Հանրապետականաց կողմէ)։ «Այդ 19 տարուոյ «շրջանին կէսը ժամանակիս էր իմ «նախարարապետութեանս։ Եւ այդ «մինչոցին՝ իրրեւ նախարարապետ՝ մ-«տէն տեղեակ էի մինչազգային քաղաքա-«կանութեան ընթացքին։ Փոյտ խնդիր «ներ ելան, բայց Հանրապետութեան «կողմէ դտայ այն բարեկամութիւնն «որով Ֆրանսա և Անգլիա կապուած «պիտի մնան միշտ։ Ի բոլոր սրտէ կը «բաղձամ, և իմ ազգս ալ կը բաղձայ «ինձ հետ, որ Ֆլանսա երբեք չթերա-«նայ իւր դերին, և իւր դիրքը պահէ «քրիստոնեայ և յառաջդէմ մարդ-«կութեան յառաջխաղաց ընթացքին «մէջ։ Կը մտաբերենք որ Ֆրանսա միշտ «լինի ինչ որ եղած է, եւրոպական ազ-«գաց առաջին կարգին մէջ։»

Թէ՛ ոսկին և թէ արծաթն օրինական դրամ ընդունել պահանջող «երկ-մետաղեան» դպրոցին ներկայացուցիչ Պ. Զերնուշի խօսք առնելով, յիշեցուց թէ երկմետաղիսմը ի մտոյ Փարիզի մէջ համաժողով մը պիտի դումարեն, և փափաք յայտնեց որ Պ. Կլատսթոն եւս ներկայ գտնուի։ Պ. Կլատսթոն Անգլիոյ այժմեան միամետաղեան դրութեան կուսակից է։ այսինքն ոսկին եւեթ օրինական պարտաւորիչ դրամ կ'ընդունի, և Պ. Զերնուշիի առաջարկէն չատ ախորժելու երեւոյթ չուներ։

Պ. Թիռառ ի պատիւ Պ. Կլատսթոնի քանի մը խօսքեր ըսելէն ետքը, Լաւթաբք վերսկսան իրենց նուագածութիւնն, և յայնժամ երկրորդ անդամ ոտք ելաւ Պ. Կլատսթոն, այս անդամ ժպտուն դէմքով, փոխանակ գաւազանի՝ մէկ ձեռքով բաճկոնը բռնած, միւս ձեռքը սեղանին յենած։ Անգլիերէն խօսեցաւ այս անդամ, կէս մը լուրջ, կէս մը զուարճաբանութիւն, իբրեւ ճշմարիտ Անգլիացի։ Լաւիներէն քերթուածներ անդամ յիշատակեց։ Անգլիացւոց լեզուաւ Պ. Կլատսթոն Ամերիկացւոց վրայ խօսեցաւ։ Անգլիացիք և Ամերիկացիք ծափահարեցին զինք։ Ֆրանսացիք ալ եւ չմնացին անոնցմէ՝ ցաւ ի քաղաքավարութիւն։ Պ. Կլատսթոն պանծացուց Ամերիկան, «այն հզօր երգիտնն որ հեռուն կը տանի անգլիական լեզուն»։ Պատերազմի և խաղաղութեան խնդրոյն վրայ ըսաւ թէ «Զարդիս չկայ խնդիր որ արժէ պատերազմ հրատարակել։—յիմարութիւնք եւեթ պատերազմ կրնան պատճառել մարդոց մէջ, թեւեւ ճշմարիտ է թէ յիմարութիւնք չեն նախատեսուիր, և երբեմն համաճարակ են։» Արուեստահանդիսի ամերիկեան պատուիրակ Պ. Սըմբրվիլ Թրբ, պատասխանելով առ Պ. Կլատսթոն, խորհուրդ տուաւ այլ ևս պատերազմ չընելու։ «Ահա եօթանասուն հինգ տարիէ ի վեր մեք (Ամերիկացիք) մէ՛կ անգամ միայն պատերազմեցանք, և այն ալ մեր մէջ՝ իրարու դէմ։» Ամերիկացի պատուիրակը բաժակ պարպեց ի պատիւ ո՛չ միայն Անգլիոյ այլ և «այն մեծ քոյր Հանրապետութեան, Ֆրանսայի»։

* * *

Թէ՜ սա դիտողութեամբ կը վերջացնէ ի պատիւ Պ. Կլատսթոնի տրրուած հացկերոյթին յիշատակութիւնը։

«Լանլով այս պերճախօս ձայնն, որ չեշտերն յիսուն եօթն տարիներէ հետէ կը հնչեն Անգլիոյ այն Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ որ իրաւամբ յորջորջուած է Մայր Խորհրդարանաց Mater Parliamentorum, Պ. Կլատսթոնի ունկնդիրք կրկնապէս բարերար տպաւորութիւն մը կրեցին։

«Անոնք հաստատեցան խորհրդարանական այս ազնիւ հաստատութեանց սիրոյն մէջ, որոց ամենէն վաւերական արտադրութիւններն մին է նշանաւոր անգլիացի աշխարհավարն։—հաստատութիւնք որք ազատվիճաբանութիւնն ատող կուսակցութեանց կողմէ զարդիս կը հարուածուին ի Ֆրանսա, բայց յետ այսորիկ պէտք է անբաժան կերպիւ միացեալ նկատուին Ֆրանսայի կառավարութեան հանրապետական ձեւոյն հետ։ Պ. Կլատսթոնի ունկնդիրք, օրբստօրէական քաղաքականութեան անստուգութեանց մէջ, վերստացան դիտակցութիւնն այն համաբաշխութեան որով հին աշխարհի երկրին ազատական ազգերն՝ Անգլիա և Ֆրանսա՝ միացեալ են իրենց յառաջխաղաց ուղղութեան մէջ։»

Այսինքն՝ երբ Ֆրանսայի մէջ Ռուլանժիստականք և Միապետականք խօսք մէկ ըրած դեռնէ գետին կը զարնեն խորհրդարանական ազատ վիճաբանութեանց դրութիւնը, զոր ամէն չարաց պատճառ կը համարին, Պ. Կլատսթոնի երեւումն, որ փառաւորումն է խորհրդարանական ազատ վիճաբանութեանց դրութեան, ամրապնդեց Հանրապետականաց և Ֆրանսայի ամէն ճշմարիտ ազատականաց սիրտերն, և անոնց աւելի եւս սիրելի կացուց խորհրդարանական դրութիւնն, որ Պ. Կլատսթոնի նման հաղուագիւտ պատուաբեր արտադրութիւններ կրնայ պարգեւել աշխարհի և քաղաքակրթութեան։

ՍԼԱՒԻՊ ԱԻՍՏՐԻՈՅ

Ակրամի մէջ նորակերտ մայր-եկեղեցւոյ մը բացման հանդէսը պիտի կատարի մի քանի օրէն։ Խրուսթ եպիսկոպոսն Գեր։ Սթրոսմայէր ներկայ պիտի լինի այս արարողութեան։ Կառավարութիւնը դիմդհութեամբ կը տեսնէ այս հանդիսին պատրաստութիւններն, որովհետեւ Սթրոսմայէր չատ կրկնոտ հայրենասէր մ'է, որ անցեալն մէջ չատ հոգ պատճառած է կառավարութեան, և կը վախցուի թէ իւր ներկայութիւն խրատական ազդակալի ցոյցերու պատճառ կրնայ լինել։

* * *

Վիեննայէ կը հեռագրուի սեպտ. 8ին։

«Պոհեմիոյ կուսակալ անուանեալ Կոմս Թունն մին է աւատական կուսակցութեան պետերէն, որ կը պահանջէ Աւստրիոյ Կայսեր իրրեւ Պոհեմիոյ վիհապետ թագադրութիւնն ի Փրակա։ Այս անուանումն չեմ կուսակցութեան կողմէ յաղթանակ մ'է գերման կուսակցութեան վրայ։ Մինչեւ վերջին վայրկեանը Կոմս Թաֆֆէն ընդդիմացաւ այս անուանման, չվնասացնելու համար Գերմանիան, որ անշուշտ հաշտ աչքով չի նայիր Պոհեմիոյ գերման կուսակցութեան նուաճման։»

* * *

Բայց աւստրիան կառավարութիւնն, որ Կոլիչիոյ Լէհերուն հետ իւր յարաբերութեանց մէջ Ռուսիոյ դիւրագգածութիւններն յարգելու հոգ չի տանիր առաջուան չափ, Պոհեմիոյ Գերմանաց հետ վարուելու համար ալ Պիզմարքի իշխանէն հրահանգի չսպասեր։ Պոհեմիոյ նոր կուսակային անուանումը նոր յաղթանակ մը կը համարուի Թաֆֆէ Կոմսին ներքին քաղաքականութեան, որոյ սկզբունքն է Աւստրիոյ հպատակ ազգութիւնները կարելութեան սահմանին մէջ գոհ ընելով՝ ամենքն ալ հաւասարութեան և անձնուիրութեան կապերով զօրեղապէս կապել Հապսպուրկեան Տէրութեան հետ։

ԸՆԾՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի եպիսկոպոսաց ստուար մեծամասնութիւնը ցարդ անկողմնակալ և ուղիղ ընթացք մը բռնեց մոտալուտ ընդհանուր ընտրութեանց առթիւ։ Ցարդ միայն երկու եպիսկոպոսք հովուական թուղթեր հրատարակեցին ընտրութեանց առթիւ, Ռուանի արքեպիսկոպոսն և Մարսիլիոյ եպիսկոպոսն, որոյ խօսքերն երէկ յիշեցինք։ Մէկ եպիսկոպոս միայն ուղղակէս պատասխանեց առ Պ. Թէվենէ, Սէնզի պրբթան եպիսկոպոսն, որ նամակ մ'ուղղելով առ դատական և կրօնական նախարարն, ըսաւ։ «Ձեր շրջաբերական կը վիրաւորէ կղերին արժանապատուութիւնն և հայրենասիրութիւնը։ Մեք օտարազգի չենք։ Ձեզ պէս Ֆրանսայի քաղաքացիներ ենք։ Մեր իրաւունքները միայն կը պահանջենք, զոր չեք կրնար խլել։»

* * *

Ներքին դաշտոց նախարար Պ. Քոնսթանի դէմ ի Թուլուզ մղկիից կը հանդիսանայ քրիստիանցի նախորդ երեսփոխան և պուլանժիստական Պ. Սիւզինի, որուն առ Պ. Քոնսթան ուղղած սա նամակն իրրեւ հետաքրքրաշարժ գրուած կը ներկայացնենք, դատաւոր մը տալու համար ընտրական պայքարին ոգեւորութեան վրայ։

«Դուք, Պ. Քոնսթան, կը բռնարարէք մեր ամէն ազատութիւններն, և քաղաքային պատերազմ կը գրգռէք։ Ձեր կուսակիցք իմ կենաց դաւեցին, և ձեր վարձկաններուն դաշտնին ազատիւս հրաշք մ'էր։ Ձեր գործակիցք փորձեցին կրակի տալ Թատրոնն, և այրել ձեր քաղաքացիներէն 3,000 անձեր։ Պէտք է այս ամենայն վերջ մը դնել։ Պ. Ֆլուքի մենամարտեցաւ Պ. Պուլանժէի հետ։ դուք ալ մենամարտեցէք Պ. Սիւզինի հետ։ Ձեր փառասիրութեան պատճառաւ քաղաքային պատերազմի մը ազէտքը խնայած կը մնինք Թուլուզի ազնիւ ժողովրդեան։ Եթէ վատ չէք՝ պատասխանեցէք առ իս։ Ահա կը մեկնիմ, վկայներս պիտի դրկեմ ձեզ, և ցմահ մենամարտով մը պիտի որոշենք այն խնդիր թէ Թուլուզ պատեհա՞ն Հանրապետութեան պէտք է պատկանի թէ ազգային ժողովրդական և ընկերական Հանրապետութեան։»

Այս խենթին չպատասխանեց Պ. Քոնսթան, խորհելով անշուշտ թէ այսպիսի նամակ մը դրոշն աւելի Շառանթոնի յիմարանոցը կ'արժէ դրկել քան Փարիզի Երեսփ. Ժողովը։

ԴԷՊԵՐԸ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Թէեւ Ռուսիոյ Կայսեր այցելութիւնը կը յապաղի, և նորէն տարակուսական կը համարուի, բայց Վիլհէլմ Կայսր այլ եւս չսպասեր այս այցելութեան, զի ուրիշ հոգեզուարճ ընդունելութիւններ և հանդէսներ չեն պակիր իրեն ի Գերմանիա։

Օրինակի համար, իւր այցելութիւնն ի Տրեզդէ և Սաքսոնիոյ Ալպրեխթ թագաւորին հետ իւր զուարթ կերուխումէ և մանաւանդ անխուսափելի բաժակաճառներն որք այս առթիւ եւս արտասանեցան՝ պատերազմաշունչ եռանդը վերստին զրգռեցին Գերմանիոյ մէջ ծայրէն մինչեւ, և նշանաւոր դոհացում մը տուին երիտասարդ կայսեր եռանդուն և վառվռուն հոգւոյն։

Սաքսոնիոյ Ալպրեխթ թագաւորն երեւելի սպարապետ մ'է, և ի գլուխ սաքսոն բանակին վճռական դեր մը կատարեց Ֆրանսայի դէմ վերջին պատերազմին մէջ։ Ալպրեխթ թագաւորն ըսաւ, խօսքն ուղղելով առ Վիլհէլմ Բ. —

«Եօթն տարի յառաջ, պատիւ ունէինք մեր մէջ տեսնելու ձեր փառաւոր պապը, մեր Կայսրն Վիլհէլմ Յայնժամ յանձին նորա կ'ողջունէինք անցեալ ժամանակաց յաղթական պետն։ Այսօր բերկրութեամբ կը տեսնենք մեր մէջ ապագայի պարապետը, դերման ժողովրդեան պետը վտանգի պահուն։ Թո՛ղ Ձերդ Վեհափառութիւն ապահով լինի։ որպէս մեք, ծերքս, աղէկ և գէշ օրերուն մէջ հաւատարիմ եղանք Ձեր մեծ-հօր և մեր փառաւոր կայսեր, նմանապէս մեք և մեզ հետ բոլոր երիտասարդ անդամք այս բանակին (ԺԲ) ուրախութեամբ պիտի պատասխանենք Ձերդ Վեհափառութեան հրաւէրին՝ երբ պահանջէ վը տանդեալ հայրենիքը։ Ընկե՛ր ԺԲ բանակի, կը հրաւիրեմ զձեզ պարպել ձեր բաժակները։ Վեհափառութեան գերման Կայսեր Վիլհէլմի կենաց։»

Վիլհէլմ Կայսր պատասխանեց։

«Ձեր Վեհափառութեան ներողամտութիւնը կը խնդրեմ յոտս իւր դընելու իմ անկեղծ շնորհակալիքս իւր շնորհալի խօսքերուն համար։ Բերկրութեամբ սրտի կուգամ երախտագիտութիւնս յայտնել այս մի և նոյն տեղն, ուր իմ պապս իւր շնորհալիքն յայտնեց առ ԺԲ բանակն։ Շատ տարիներէ հետէ Ձեր Վեհափառութիւն հոգածութիւն ունեցաւ իմ վրայ, անխախտ բարեսիրութեամբ և հաւատարմութեամբ։ Իմ հայրս երբեմն թախանձագին խնդրած էր Ձեր Վեհափառութենէն հոգ տանիլ իմ վրայ, եթէ երբեք դժբախտութիւն մը պատահէր իրեն։ Վեհանձն ոգւով պատասխանեցիք այդ աղաչանաց։ Քանի տարիներէ հետէ, յանձին Ձեր Վեհափառութեան ունեցայ մտերիմ բարեկամ մը և հայրախնամ խորհրդատու մը, և ընդ այս իմ ջերմ երախտագիտութիւնս յայտնել կը փութամ։ Յանձին Ձեր Վեհափառութեան կ'ողջունեմ վեհապետն որ, իմ մեծ-հօրս հրամատարութեան ներքեւ, յաղթական ձեռքով մը աշխատեցաւ վերստացնել մեր վաղեմի ազատութեան և դերմանական Կայսրութեան վերհաստատման։ Դեռ անցեալ օր կը տեսնէինք մեր ազգին համար այնքան փառաւոր, այնքան կարեւոր տարեդարձն այն աւուր (Սըտանի յաղթութեան) յորում թշնամւոյն զօրութիւնը խորտակեցաւ, ուր Ձեր Վեհափառութեան հանրապետական ձեւոյն հետ։ Պ. Կլատսթոնի ունկնդիրք կրկնապէս բարերար տպաւորութիւն մը կրեցին։

«Ամենք հաստատեցան խորհրդարանական այս ազնիւ հաստատութեանց սիրոյն մէջ, որոց ամենէն վաւերական արտադրութիւններն մին է նշանաւոր անգլիացի աշխարհավարն։—հաստատութիւնք որք ազատվիճաբանութիւնն ատող կուսակցութեանց կողմէ զարդիս կը հարուածուին ի Ֆրանսա, բայց յետ այսորիկ պէտք է անբաժան կերպիւ միացեալ նկատուին Ֆրանսայի հանրապետական ձեւոյն հետ։ Պ. Կլատսթոնի ունկնդիրք, օրբստօրէական քաղաքականութեան անստուգութեանց մէջ, վերստացան դիտակցութիւնն այն համաբաշխութեան որով հին աշխարհի երկրին ազատական ազգերն՝ Անգլիա և Ֆրանսա՝ միացեալ են իրենց յառաջխաղաց ուղղութեան մէջ։»

Այսինքն՝ երբ Ֆրանսայի մէջ Ռուլանժիստականք և Միապետականք խօսք մէկ ըրած դեռնէ գետին կը զարնեն խորհրդարանական ազատ վիճաբանութեանց դրութիւնը, զոր ամէն չարաց պատճառ կը համարին, Պ. Կլատսթոնի երեւումն, որ փառաւորումն է խորհրդարանական ազատ վիճաբանութեանց դրութեան, ամրապնդեց Հանրապետականաց և Ֆրանսայի ամէն ճշմարիտ ազատականաց սիրտերն, և անոնց աւելի եւս սիրելի կացուց խորհրդարանական դրութիւնն, որ Պ. Կլատսթոնի նման հաղուագիւտ պատուաբեր արտադրութիւններ կրնայ պարգեւել աշխարհի և քաղաքակրթութեան։

—(41)—

ԹԵՐԹՈՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԹԵԱԼ ՊԱՆԴՈԿԸ

ՄԱՍՆ ՆԱԻԱՊԼԷՆ

ՄԱՀԱՑՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Երկար ատեն հարցման լուրջը դեգերելէ և զայն պատրաստելէ յետոյ, Էֆոնի ըսաւ վերջապէս։

—Օրիորդն ի՞նչպէս կը գտնէ նշանածս։

—Էֆոնի, իրարու հետ կ'ամուսնանաք, ըսել է կը սիրէք այդ երիտասարդը։ իմ կարծիքս կարեւորութիւն ունենալու չէ ձեզի համար, ըսաւ Ֆէրնանտ։

—Կը տեսնեմ, ըսաւ Էֆոնի չրթունքը խածնելով, թէ օրիորդը գէշ գաղափար ունի Պ. Ադէֆանի վրայ։

—Ես այդ տեսակ բան չըսի։

—Օհ, ես հասկցայ ձեր մտածումը։

—Ինչի որ կ'սիրէք, Էֆոնի, պէտք է որ յայտնեմ իմ կարծիքս։ չեմ սիրեր այդ Պ. Ադէֆանիդ նայուածքը։

—Սակայն չատ գեղեցիկ աչուքներ ունի։

—Ձեմ ուրանար։ բայց նայուածքը կեղծ, ենդգամիտ եւ սպառնալից է։

—Եթէ օրիորդը ինծի պէս ճանչնար Պ. Ադէֆանը, լաւագոյն կարծիք պիտի ունենար անոր վրայ։

—Կը մաղթեմ որ սխալած ըլլամ, ըսաւ Ֆէրնանտ։ Մ'իայն թէ չատ կը վախնամ որ պիտի զղջաք այդ հրեայ վարսայարդարի գլխով մարդուն սիրահարած ըլլալնուդ համար։

Սանտրը դողաց Էֆոնիի ձեռքին մէջ, զայրոյթէն սարսռաց։ Վարսայարդարի՞ գլուխ։ Հրեայի՞ գլուխ։ Կրկնակի եւ մահացու նախատինք մը էր այդ իր կուռքին։ Ֆէրնանտի համար ունեցած բոլոր կարեկցութիւնն յօդս ցնդեցաւ այդ նախատինքին առջեւ։

ԺԲ

ՄԱՀԱՑՈՒ ՎԷՐԲԵՐ

Սակայն, որչափ զոհին համար փոյթ չբլլար, ոճիրը կը սոսկացնէր զինքը տակաւին։

Իրիկուն մը, սրահն, իր գիշերթիներուն մէջտեղ, տոքթոր Ֆավել իր լրագիրը կը կարդար։ յանկարծ ըսաւ։

—Զարմանալի՛ բան։ Երէկ, կիրակի, գործաւորաց ընտանիք մը կ'ընթրէր սարփիոյի մը ներքեւ, պարսպադրան մտ։ Խոշոր խ մը ինկեր է սեղանին վրայ։ մեռցուցեր են զայն առանց ուրիշ մէկը խածած ըլլալու բայց միայն գժբաղդ շուն մը որ անոր վրայ կը նետուէր։

«Կ'երեւի որ այդ խժն առջի իրիկուն բերուած էր պտերի գէզերուն հետ զրոս ճաշարանատէրն ուզած էր իր նկուղներուն համար։

Այս արկածին վրայ խօսելէ յետոյ, խօսակցութիւնն ուրիշ նիւթի վրայ դարձաւ։

Սակայն նորա պատճառած խորին տրպաւորութիւնը քանդակեալ մնաց ամէնուն և մանաւորապէս Ֆէրնանտի մտքին մէջ։

Արմանի և տոքթորին սանուելուն ամուսնութիւնն ընդհուպ պիտի կատարուէր։ երկու երիտասարդները բարեբաստիկ օրեր կ'անցուէին, և զիրար կը սիրէին երիտասարդ թարմ և անկեղծ ընութեանց շնորհով։

Պատահեցաւ որ տոքթորն այդ իրիկուն հրաւիրուեցաւ գիտական ժողովի մը որ պիտի հաւաքուէր։ անհնար էր որ ներկայ չգտնուէր ադոր։ Սովորաբար, ընթրիքէն յետոյ, Ֆէրնանտ և Արման կը պարտէին պարտիզին մէջ։ յետոյ միասին կ'աշխատէին, երիտասարդն ուսումնասիրելով, ծաղկաթ աղջիկն սանդղագործելով։ Առաջին անդամ ըլլալով ամբողջ իրիկուն մը միասին պիտի անցուցնէին միայնակ, և երիւանքն ալ առաջուընէ մեծ հրճուանքի մէջ էին։ Արման միջոց գտած էր անակնկալ մը պատրաստելու Ֆէրնանտի։ Մանկամարդ աղջիկը խենդ կ'ըլլար վարդերուն համար։

Իրիկունն, երբ Արման ապահով եղաւ թէ Ֆէրնանտ ա՛լ պատկելու համար միայն պիտի երթար իր սենեակը, գնաց գտաւ օրիորդ Էֆոնին և ոսկի մը տալով նմա, ըսաւ։

—Կառատան մէջ պիտի գտնէք այս առտու բերուած կոկովներ, որք թերթերի մեջ գտնուած վարդ կը պարունակեն։ Օրիորդ Ֆէրնանտի անկողնոյն վրայ պիտի սփռէք զայնս, առանց իրեն բան մը ըսելու։

—Լաւ, պարոն, ըսաւ Էֆոնի զուարթօրէն։

Եւ վազեց գնաց գտնել Ադէֆանը։

—Բաղդը մեզի հետ է, ըսաւ։ Նախ, տոքթորը այս գիշեր հոս չպիտի ըլլայ։ Ասկից զատ պարոն Արմանի քանի մը կողով վարդ գնել տուած է, զորս օրիորդին անկողնին վրայ պիտի սփռեմ։

—Որով կարելի պիտի ըլլայ ըսել թէ լեցն այդ ծաղիկներուն մէջ էր, ըսաւ Ադէֆան։ Ամէն բան կարգին է։ ժամ չորսին պարկի մը մէջ պիտի բերեմ քնացած լեցը։ ժամը ութին իր անկողնին մէջ պիտի դնես զայն եւ կը յուսամ որ երկիւղ չպիտի ունենաս։

—Ո՛չ, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկը քիչ մը դժգոյն։

Վարժուած էր ոճրի գաղափարին։

Մնաց որ, Ադէֆան չատ փայլուն ապագայ մը ցոյց կուտար իր տիրուհւոյն։ Բոլոր ճշմարտութիւնը պատմած էր նմա եւ ըսած էր թէ ինք գնչու մըն էր։ բայց կրցած էր բաւական դիւրակիցի վիճակ մը ունենալ զոր կոմտուհւոյն առատաձեռնութիւնք, որուն հաշուոյն կը գործէր, անշուշտ պիտի աւելցնէին։ Ֆրանսայի համար Ռիւ մեծաքանակ տուեւտուր կ'ընէր, ի Հունգարիա երթալով դներով Ռիւրու տահգին երամներ։ Այս կերպով յանախ պարտաւոր թողած էր աւստրիացի զօրավարն, որուն քով կը գտնուէր առերեւոյթս ոչ ժամ իրը ծառայ։ Եւ իր գեղեցիկները կը դիտրացնէր։ ուստի, սերտ յարաբերութիւնք կային երկուքին միջեւ։ զօշաքաղութեամբք և ազատ գործերու մէջ մեղսակցութեամբ կապուած էին իրերու։ Զօրավարը, տասնիկ խաղամոլ, յանախ փարա մը չէր ունենար եւ վաշխառուներուն ձեռքը կ'իյնար։ այդ տեսակ պարագայի մը մէջ էր որ հաւանած էր ինքզինքը տոքթորին հիւանդանոցն ընդունիլ տալ, որուն պէտք ունէր արդէն։ Բժշկուիլ, տասն հազար Ֆրանք ստանալ, վտանգի մը չենթարկուիլ,—չատ հաճոյ թուեցաւ այս իրեն։

Այս էր ահա տեղն ունենալիք ահռելի տագնապն զանազան դերակատարներուն կացութիւնը։

Ընթրիքէն անմիջապէս յետոյ տոքթորն հրաժեշտ առաւ իր զաւկներէն, ինչպէս կը կոչէր զանոնք։ որպէս միշտ, Ֆէրնանտ և Արման երկարօրէն շրջագայեցան ծառուղիներուն մէջ։ յետոյ վերադարձան տոքթորին փոքր սրահն և սկսան աշխատիլ։ Բայց երիտասարդն հարիւր անդամ կը թողուր գրէին և կուգար Ֆէրնանտի ձեռքը կ'առնուր կը համբուրէր։ մանկամարդ աղջիկն յայնժամ նմա կը կարկառէր իր ճակատն։ Արման անդ կը դնէր շրթունքը, խենդ խօսք մը կ'ըսէր և վերըսկսին կ'սկսէր աշխատիլ։

Ֆէրնանտ բանէ մը չէր վախնար անոր մօտ։ երիտասարդը բնաւ չէր համարձակեր սիրահարի գգուանք մը ընել։ եղբօր մը պէս կը վարուէր։ Մատաղատի աղջիկն այնչափ անգիտակ էր վտանգին որչափ Էֆոնի։ բայց վախնալիք բան մը չունէր գրայարանքներն։ որովհետեւ ինչ որ նորա մէջ կատաղի կիրք էր, իր մէջ անսահման գորով էր։

Հակառակ իր խնամակալին թողուցած լիակատար ազատութեան, պաշտելի տգիտութիւն մը ունէր։ խելքէ մոռչ դուրս միամտութիւններ ունէր, զի լրջաբար չէր մտածած ամուսնութեան վախճանին եւ հետեւանաց վրայ։ յանախ այնպիսի հարցումներ կ'ընէր Արմանի որք կը շուարեցնէին զայն։

Սովորաբար երբ իր յօդուածն աւարտած էր, երիտասարդը գրիչը կը նետէր եւ կը խօսակցէր։ այդ իրիկունը, կանուխ աւարտեց գործը։

—Լմնցա՛ւ, ըսաւ։ Եթէ տնօրէնը երեք ոսկի չվճարէ այս յօդուածիս համար, ստակս գողցած պիտի ըլլայ։

—Այս կերպով վերջ ի վերջոյ չատ դրամ պիտի չահիք, ըսաւ Ֆէրնանտ։ Տոքթորը չատ գովասանքներ ընդուներ է վերջին յօդուածներուդ համար։

—Կարծեմ թէ, ըսաւ Արման, պիտի յաջողիմ տարին տասն հազար Ֆրանք վաստկիլ։

—Հարո՞ւստ պիտի ըլլանք, ըսաւ Ֆէրնանտ։

—Ձէ այնչափ։ Ընտանեաց մէջ չատ դրամ կը ծախսուի։ Տղաքները կուգան, եւ անոնց համար չատ ծախք կ'ըլլայ։ բարեկամներ ունիմ որք չատ պերճ կեանք մը չեն վարեր լաւ չահեր ընելով հանդերձ, ստանաւներուն պատճառաւ։

(

փառութեան հրամայած բանին այնքան հզօր կշռով մը կշռեց Նժարին մէջ, և ահա վերստին կը հաւաքէք Սաքսոնիոյ պատերազմիկ որդիքն, ցոյց տալու համար թէ 1870ին կարեւոր յաղողութիւններ ձեռք բերող աւանդութիւնք և ճգունք նոր գործունէութեամբ մը կը շարունակուին խաղաղութեան ժամանակ։ Մեր գաւառներն ուրեմն կը բարձրացնենք և կը պարպենք այն վեհապետին, այն փոքր զօրապետին, ժողովրդեան այն հօր կենաց որ դեռ մի քանի ամիս յառաջ իւր հպատակաց հետ կը տօնէր իւր գահակալութեան 25ամեակն անոնման հանդիսիւ մը։ Վեհ. Ալպրէխթ թագաւորի՛ն կենաց։»

ՊԱՅԹՈՒՄՆ Ց'ԱՆՎԵՐՍ

Գ. Քորվիլէն, Ֆրանսացի վաճառականն, որ սպանիական կառավարութենէն պղինձի արժէքով գնած 50 միլիոն փամփուշտներուն գնորդները կը հաներ իւր բացած փամփշտանոցին մէջ, դատի պիտի ենթարկուի՝ իւր կանոնազանցութեամբ պատճառ լինելուն համար այն մեծ աղէտին։ Իւր հաստատութեան մէջ 300 քիլօկրամէ աւելի վառօդ չպահելու յանձնառու եղած էր, մինչ կը հաշուուի թէ 200 հազար քիլօկրամի չափ վառօդ ուն եղած է իւր փամփշտանոցին հետ։ 50 միլիոն փամփուշտներէն 35 միլիոնը դեռ պարպուած չլինելով, այս 35 միլիոն գնդակները մեկէն պայթած են և քաղաքին վրայ ինկած։ Անցեալ ամսոյ 18ին մասնակի պայթում մը տեղի ունեցած էր, բայց ո՛չ Գ. Քորվիլէն ո՛չ Անվերսի քաղաքային իշխանութիւնը չեն խրատուած։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովն ի նիստ գումարեցաւ այս առաւօտ ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ներկայ էին Վսեմ. Արիկ էֆէնտի Ունճեան եւ Մեծ. Ղազարոսեան Սահակ, Յովակիմեան Միհրան, Կիւլպէնկեան Սարգիս, Մոմճեան Միքայէլ, Հաճեան Անտոն, Հալաճեան Մելքոն եւ Մանուկեան Մկրտիչ էֆէնտիք։

Ժողովը նախ եւ առաջ ձեռնարկեց իւր դիւանի ընտրութեան գաղտնի քուէարկութեամբ, որ հետեւեալ արդիւնքը տուաւ։

Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան Ա.Ա.Ն.։
Անտոն » Հաճեան Բ. Ա.Ա.Ն.
Մկրտիչ » Մանուկեան Ա. Ա.Ա.Ն.
Յովհաննէս » Կրճիկեան Բ. Ա.Ա.Ն.

Յետոյ ժողովը սկսաւ խորհրդակցիլ իւր օրակարգին վրայ դնուած խնդիրներով։

Ազգային ժողովոյ Մայր Դիւանին կողմէ հրահանգ տրուած է, պակասեալ քան և վեց երեսփոխանաց տեղ նոր ընտրութիւն կատարելու համար։

Յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, ժամ 2½ ին, Սկիւտարի Ամերիկեան Թատրոնին մէջ, ի նպաստ Ս. Խաչ երկսեռ վարժարանաց, չքեղ ու փառաւոր երեկոյթ մը պիտի տրուի։ Յայտագիրը կարի հրապուրիչ է։ Դառնցէք։

Գ. Օ. Կիւրեղեանի առաջնորդութեամբ պիտի ներկայացուի Հայտար պէյի ժողովրդական սիրուն գուսանութիւնն, ԲԷՄՊԻ ԴԷԶ, երեք արարուած, որուն գլխաւոր դերակատարք են դերասանութեան փորձ և ճարտար վաստակաւորք, տիկին Գոհարիկ, Պարոնյաք Կիւրեղեան, Հոլասեան, Զարեհասեան, Յուսիկեան, Ֆասուլեաեան։ խաղին կը մասնակցին քսան երգչուհի և երգիչ։ Յետոյ, տիկին Գոհարիկ պիտի երգէ ԵՐԱԶ, հայերէն և գաղղերէն լեզուաւ։ և հրաւոյրը կատարեալ ընելու համար, ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՈՒՆ ՄՆՏՈՒԿԸ, երգախառն կատակերգութիւն մէկ արարուածով։ Գ. Թոնի Կոլոքի առաջնորդութեամբ։ Նուագածուց ընտիր խումբ մը այլ և այլ կորներ պիտի նուագէ։ Եւ եթէ Սկիւտարի հասարակութիւնը գունդագունդ չգիտէ ի Թատրոն, իրաւունք պիտի ունենան ըսելու թէ շատ գժուարահաճ է նա։

Ասոնցմէ աւելի վեր կայ Ս. Խաչ վարժարանաց օգուտը։ Կ. Պոլսոյ ազգային հասատութեանց ամենէն հանկարելիներէն մին է այս վարժարան, որ, իբր նոր Փիւնիկ, իւր ամէնուներէն վե կենդանեալ, Սկիւտարի կուսաց այն թաղային կրթական գործունէութեան փայլն որով կը փայլէր երբեմն։ Մեղուաջան հոգաբարձութիւնը կատարած է այդ հրաշքն,—որովհետեւ, այո՛, հրաշք մըն է իր ըրածը,—ծանր զոհողութիւններ յանձն առնելով։ Իր գործն յաջողութեամբ յառաջ վարելու համար, հոգաբարձութիւնը պէտք ունի դրամի, եւ մենք ալ չունինք տարակոյս թէ Սկիւտարի կրթասէր հասարակութիւնը շարաթ իրիկուն ներկայացմամբ յուսացուցածէն աւելի դրամ պիտի լեցնէ վարժարանին սնտուկը։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Պարտէզ-Ռիւն Կ. Պոլսոյ

Եկեղեցական վարժարանը ընդունելու ընդհանուր քննութիւնները տեղի պիտի ունենան սեպտեմբերի ամսոյ կ'ին երկուշաբթի օրն։

Հետեւաբար մինչեւ ցարդ արձանագրեալ աշակերտներն, ինչպէս նաեւ բոլոր փափաքողներն կը հրաւիրուին ներկայանալ նոյն օրն ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ առաւօտեան ժամը 2 ին։

Կ. Պոլիս, 30 օգոստոս 1889

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կրճիկան Տեսչ-Բեան

Ազգային վարժարանաց մէջ պաշտօն վարելու համար ուսուցիչներ, դաստիարակք և դաստիարակուհիք պատրաստ դտնուելով, պէտք ունեցողք կը հրաւիրուին դիմել առ կրթական Տեսչութիւնն, ի Պատրիարքարանի, ամէն երեքշաբթի և շաբաթ օրերն, ժամ 7 էն մինչեւ 9։

ՄԱՍԻՍ

ԵՐԿՆԱԲԱԹԹԵՐ

Մասիս այսուհետեւ պիտի հրատարակուի իբր հնգեւասանօրեայ հանդէս, ամէն ամսոյ 1 ին և 15 ին։

Հասը կը ծախսի քառասուն փարայի։ Տարեկան բաժանորդագին է։

Պոլսոյ համար մէկ մէճիտիէ
Գաւառաց » » քառորդ ոսկի
Օտար երկրաց » վեց Ֆրանք

Առաջին թիւն հրապարակ պիտի ելլէ վաղն, հետեւեալ պարունակութեամբ։

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ.—Ազգային տեսութիւն։

ԼԵՒՈՆ ԲԱՇԱԼԵԱՆ.—Ղալաթիոյ Բէոդը։

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ.—Արարատ-Կովկասեան գրականութիւն։ Լէօ

ՀՐԱՆԴ.—Պանդուխտի կեանքէն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆԻՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԻ

Բաղէշի Նահանգին մէջթուպճի անուանուեցաւ Եզոտրայի Նախկին մէջթուպճի Սուպհի պէյ։

Էվգաֆի Նախարարութեան վարչական ժողովոյ անդամ անուանուեցաւ նոյն Նախարարութեան Ծախսից վարչութեան քարտուղարներէն Սուպհի Փաշազատէ Մահմուտ պէյ։

Եալթայի (Ռուսիա) օսմանեան հիւպատոս անուանուեցաւ հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն Մուսթաֆա Պահիր պէյ։

Բաբերդի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին Նախագահ անուանուեցաւ Մէհմէտ Պէյիր էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական Նախնական դատարանին Մալաթիոյ, և նոնա յաջողեց Իպրահիմ պէյ, Նախագահ Նախնական առնի պատժական ճիւղին Բաբերդի։

Պոլսոյ վերաքննիչ առնին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Մուսթաֆա էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական Պիզայի դաւառին։

Եէմենի Զէպիր դաւառակին դայմագամ անուանուեցաւ Կէօկպանի դայմագամ Ահմէտ Ալրիֆ էֆէնտի և նոնա յաջողեց Մախաիլի դայմագամ Բեազիմ պէյ։

Կարսոյ Թորթումի դաւառակին դայմագամ անուանուեցաւ Դերջանի Նախկին դայմագամ Եուսֆի էֆէնտի։

Նոյն Նահանգին Բէսքիմ դաւառակին դայմագամ անուանուեցաւ Լաղուքէմալի Նախկին դայմագամ Մէհմէտ Լութֆի պէյ։

Սալիսէի ստորճան տրուեցաւ Գոնեայի Դարաման դաւառակին Թաղապետութեան բժիշկ Ճէմալ էֆէնտիի և Գավալայի (Սէլանիկ) Խարբէի ժողովոյ անդամ ու խճուղեաց յանձնաժողովոյ Նախագահ Հաճի Ահմէտ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Սուրիոյ Նահանգին ժանտարմաներու հրամանատար Ֆէվզի փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Վիէննայի բժշկական համալսարանին անդամ և հանրային հիւանդանոցի տնօրէն Տօքթ. Իգնատ Նէվիմանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բամբուէվէներ փաշային եղբօր Գ. Օթօ Բամբուէվէների և Գերլինի շուէտական հիւպատոս Գ. Լուտաբ Սեայթի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գլընսայի նաւային ոստայ Գ. Անթուան Օպարէի և Վիեննայի օսմանեան հիւպատոսարանին քարտուղարներէն Գ. Պարպէրի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Աւստրիական դեսպան Պարոն Բալիչէ և պարսկական դեսպանատան խորհրդական ճէվատ խան Երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջողդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի հետ։

— —

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ԲԼՃԻՆ

Ծանուցինք արդէն թէ Միւրուբիէյի խնդիրն, որ այնչափ երկար ատեն վիճաբանութեան առարկայ եղած էր կայսերական կառավարութեան և Բէժիին միջեւ, վերջնապէս կարգադրուած է։ Աւասիկ խնդիրն ի՛նչ շրջաններէ անցած է։

Ց'Եգիպտոս հելլենական ծխախոտներու նեղածման համար հելլէն և եգիպտական կառավարութենց միջև եղած պայմանագրութենէն յետոյ, որուն համեմատ եգիպտական հողին վրայ հելլէն ծխախոտներուն իւրաքանչիւր քիլոյէն կ'առնուէր Օսմ. կայսրութեան վաճառականաց վճարած 10 զրշէն շատ աւելի նուազ մաքսատուրք մը, այս անկանոնութեան հետեւանքն այն եղաւ որ Օսմ. Բէժին չէր կրնար տարեկան 150,000 ոսկի դանձել, որպէս կը դանձէր կառավարութիւնը Բէժիին կողմնութենէն առաջ։

Հելլէնո-եգիպտական պայմանագրութեան ստորագրութենէն անմիջապէս յետոյ, Օսմ. Կառավարութիւնն և Բէժին, բանակցութիւններէ զինի, օսմանեան վաճառականաց համար մէն մի քիլոյի վրայ արտածման մաքսատուրքը 10 զրուշէն իջեցուցին 5 զրուշի, բայց այս անօրինութեամբ ալ առաջին տարին 80,000 ոսկի միայն դանձրուեցաւ, և, անկից ի վեր, տարին 30,000 ոսկի և եթէ։

Իրաց այս վիճակն առիթ տուաւ երկար բանակցութեանց Բէժիին և Հանրային Պարտուց վարչութեան միջև։

Արդ, վերջնապէս կարգադրուած համաձայնութեան համաձայն, որոշուած է որ Բէժին 50,000 ոսկի պիտի զեղչէ իր առ կայս. կառավարութիւնն վճարած տարեկան հարկէն, որ այսպէս 750,000 ոսկիէն պիտի իջնայ 700,000 ոսկի, և միւս կողմէ, յայսմհետէ մէկ զրշ. պիտի առնու յեգիպտոս զրկուած ծխախոտին իւրաքանչիւր քիլոյին վրայ։

Այս կարգադրութիւն աւելի շատ տեղի պիտի ունենար եթէ անհամաձայնութիւն ծագած չըլլար Վսեմ. Ցակոբ փաշային և Գ. Օպուանոյի միջև։ Ն. Վսեմութիւն կ'ուզէր որ Միւրուբիյէի տուրքը 40 փարայի զեղչուի, մինչ Բէժին կը պնդէր որ 60 փարա ուզուի։ Վերջապէս, Եւրոպական մասնախուզիչները խնդիրը լուծեցին, ընդունելով որ Միւրուբիյէի տուրքը 40 փարա ըլլայ։

— —

ՔՈԼԵՐԱՆ

Թէհրանէ առնուած հեռագրական տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ քոլերան երեւան ելած է ի Պուշիր, Պարսից ծոցին վրայ, և Շադ-էլ-Արապի օժանդակ Բասրան դեռին բոլոր երկայնութեամբը, մինչեւ Շուշդեր։ Պարսկական կառավարութիւնն հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է։

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ

Ֆէնէրի Ցունաց Պատրիարքարանը Դատական գործոց նախարարութենէն ընդունելեր է օգոստոս 28 թուակիր և 138 թիւ թէզքերէ մը, Այնտրոպի Ս. Պողոս վանքին քանի մը միաբաններուն առկախ գործին վերաբերմամբ։

Ցոյն լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Պատրիարքարանին եկեղեցական վարչութիւնք մէջ զանգան փոփոխութիւնք տեղի պիտի ունենան։ այսպէս, Խարիրեի Մետրապոլին հրաժարականը պիտի ընդունուի և Սէլանիկի մետրապոլիտը պիտի յաջողէ նմա։ Պրուսայի մետրապոլիտը Սէլանիկ պիտի երթայ և իրեն պիտի յաջողէ Տիմեթոզայի մետրապոլիտ, որուն պիտի յաջողէ Սիսանիի մետրապոլիտը։ Տրապիզոնի մետրապոլիտը պիտի յաջողէ Սիսանիի մետրապոլիտին։ Տրապիզոնի մետրապոլիտ պիտի ըլլայ Վասնայի մետրապոլիտը կամ Սինոդին առաջին քարտուղարը։ Ն'ըսուի թէ Իզմիրի մետրապոլիտ Տ. Վասիլիոս Սէլանիկ պիտի փոխադրուի։

Նախկին Պատրիարքն Ամեն. Տ. Յովակիմ արտօնութիւն ստացեր է Ամիրոյզի վանքն երթալու, հոն անցունելու համար Մենդեան ամօրը։

— —

ՍԻՒԻՍԱՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Սկիւտարի կառավարիչ Պահրի փաշա մենաշնորհ խնդրած էր Հայտար Փաշային Գուրպաղլը Տէրէի ճամբով ի Գուրկուրը և անտի մինչեւ Շիլէ երկաթուղի մը շինելու համար։ Արդ, Սաղոմ կ'իմանայ թէ կայս. Իրատէ մը արտօնած է տալ խնդրուած մենաշնորհը։ Միչել փաշա և օսմ. փարոներու նախորդ տնօրէն Գ. Գոլաս գործի սկսելու համար հայթայթած են հարկ եղած դրամագլուխն, որով շինութիւնք ի մօտոյ պիտի սկսին։

— —

ԳԱՏՐԳԻՒՂԻ ՆԱԻԱՐՇԱՒ

Գատրգիւղի Ակումին կողմակերպած Նաւարշաւը, որ տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 20 ին, գրուած է ընդ Նախագահութեամբ Ծովային գործոց Նախարար Վսեմ. Հասան փաշայի և ընդ հովանաւորութեամբ անգլիական դեսպան Սըր Ուիլիամ Հուայտի։

Կարգադիր մասնախմբին անդամներն են Տէարք Արիկ էֆէնտի Ունճեան, Պարքէր, Ֆորնի, Կաղէ, Կիւլպէնկեան, Բամբուէվէներ փաշա, Լաֆոնդէն, Մատրիի էֆէնտի, Տր. Միճաձի, Լուսին Բիրս, Բրասինոս, Տէ Բալիէռ, Սպէֆանովիչ, Վուտս փաշա, Ֆոն Տէր Կոլց փաշա եւ Գատրգիւղի Թիավարութեան Ակումին անդամներն։

ՌԱԶՄԱՄԹԵՐԱՑ ԱՌԱՐՈՒՄՆ

Քրուփի վից թնդանօթի և 212 մնուկ ռուսիս զրկուեցան նախընթաց օր ի Ռամսոն։

ՑՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՖՈՆ ՀԱՍԻ

Օսմ. կայս. Պանքայի տնօրէն հանգուցեալ Գ. Ֆոն Հասի յուղարկաւորութիւնն երէկ ժամ 5½ ին մեծ շքով տեղի ունեցաւ ի թագսիմ գերմանական հիւանդանոցին մէջ, ուրկից մարմինը փոխադրուեցաւ ի Ֆերիդիւղ բազմաքանաց զերեզմանատունն և անդամիփոխեցաւ։

Հիւանդանոցի բակին մէջ կը դասնուէին ժանտարմաներ, թաղապետութեան պաշտօնեաներ և գերմանական դեսպանատան պահակ Լուէյ շղթանաւին սպայք պաշտօնական հանդերձեալով։ Հիւանդանոցին դռնէն մինչեւ թագսիմի հրապարակն եղած փողոցներն ինչպէս նաեւ տանց պատշգամները դրաւած էր ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը։

Հիւանդանոցին սանդուղներուն վրայ կը գտնուէին Օսմ. Պանքայի, Հանրային Պարտուց վարչութեան, Բէժիի և Սօսիէթէ ժէնէրալ Օթոման, Բրէսի ժէնէրալ Օթոման, Բրէսի Լիոնէ, Զարիֆի, Պոտուի, Հէլլիք ու Լաբէ դրամատանց և Ղալաթիոյ դրամական զանազան հաստատութեանց, ինչպէս նաեւ ապահովագրական ու շրջենայիկ ընկերութեանց ներկայացուցիչք։

Առաջին յարկի սրահին մէջ կը գտնուէին Սելիմ Մէլիհ Էֆէնտի, Լտվարս էֆէնտի, Գ. Գ. Ֆէրնանտեզ, Սիթէֆանովիչ, Լօժէնիտէս, Պասա, Արսոգլուէս, Բաբորայ, Ժորժ Թոմաս, Թուպլին, Բէքմէզեան, Սիմոնս, Ազէմեան, Բիւլման և Տուքաս, գերմանական, իտալական ու ֆրանսական հիւպատոսք, գերմանական, ֆրանսական, անգլիական, իտալական, հելլենական և այլ դեսպանատանց առաջին թարգմանք, Գ. Թարինկ, Գ. Բէնչ և այլք։

Դագաղն, ոսկեթել թաւշեայ ծածկոցով մը պատած, ծաղկեայ փունջերով ու պսակներով լի սենեակ մը դրուած էր։

Դագաղին քով կը գտնուէին անգլիական, գերմանական, ամերիկեան, հոլանտական ու պելճիական դեսպանք, պարսկական դեսպանատան դործակատարը, Օսմ. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Գ. Թօսթէր, Ելմոտական Նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա, Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշա, Դատական Նախարարութեան խորհրդական Վահան էֆէնտի, Սթամբուլի Լոզոֆէթ էֆէնտի, Բէրթէվ էֆէնտի, Ապրօ էֆէնտի, Նուբեան էֆէնտի, Սէրվիչեն էֆէնտի Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ, Կատպան էֆէնտի, Թէրնօ պէյ, Լէօնիտաս Պալթաճի էֆէնտի, Գ. Բէտրէլլի, Գ. Պարտօ, Գ. Սալէէտս, Թէյլէն Կ. Պոլսոյ թղթակից Գ. Կուարտէնօ, Գ. Սէֆէյտէր և Ֆէրիդ Մէհմէտ, Նէճիպ, Ֆոն Տէր Կոլց, Պըլում, Վուտս, Բիսթով, Զիչնեն, Սդրէքէր, Ֆոն Շլինկէր, Բամբուէվէներ և Հոպէ փաշաները։

Սգակիրն էր Գ. Թոսթէր, որուն մի առ մի ներկայք գնացին յայտնել իրենց ցաւակցութիւնը։

Գերմանական դեսպանատան երեց Գ. Շուլէ դագաղին վրայ սրտառուչ դամբանական մը խօսեցաւ, յետ որոյ սկսաւ յուղարկաւորաց թափորը։ Դագաղը կը կրէին օսմ. Պանքայի պաշտօնեաներէն վեց հոգի և նոյն Պանքայի գլխաւոր պաշտօնեաներէ վեցն ուս դագաղին ծոպերը բռնած էին։ Ցուզարկաւորք մինչեւ Թագսիմ հետիոտն և անտի կառքերով Ֆէրիդիւղ գնացին։ Դագաղակիր կառքը ծաղկանց անհամար փունջերով ծածկուած էր։ Գ. Վոլլինկ կը տանէր հանդուցեալին պատուանշանները թաւշեայ բարձի մը վրայ զետեղուած։

Թափորն երբ գերեզմանատուն հասաւ, երեց Գ. Շուլէ դերեզմանատան մատան մէջ հոգեհանգիստ աղօթք մը կարդաց, յետ որոյ կատարուեցաւ թաղումը։

Երէկ Ղալաթիոյ դրամական հաստատութիւնք մինչեւ կէս օր դոց էին ի նշան սգոյ։

* * *

Գերմանական փոխ հիւպատոս Գ. Հարթման չորեքշաբթի օր Օսմ. Պանքան գնաց և Գ. Ֆոն Հասի յաջուղ դրութիւնները քննելով կնքեց և դեսպանատուն զրկեց։ Այդ դրութիւններ պիտի բացուին միայն ի ներկայութեան հանդուցեալին կնոջ։

Գ. Ֆոն Հաս կը թողու կին մը և երկու մանչ զաւակ, և ոչ թէ մէկ, ինչպէս ծանուցած էինք սխալմամբ։ Հանդուցեալը շատ համեստ հարստութիւն մը ունէր։

* * *

Այս աւուր Սաղոմի մէջ կը կարդանք։

Օսմ. Պանքայի տնօրէն Գ. Ֆոն Հասի մահուան նկատմամբ ի Բերա և Ղալաթիա այլ ընդ այլոց զրոյցներ շրջած են, այնպէս որ ժողովուրդը կասկածելով Օսմ. Պանքայի գործառնութեանց վրայ, ոմանք երէկ նոյն պանքան դիմած և իրենց ձեռքը գտնուած դրամատոմսերու փոխարժէքը պահանջած են։ Պանքայի պաշտօնեայք ամենայն կանոնաւորութեամբ վճարած են ներկայացեալ դրամատոմսերու փոխարժէքն, որով հաստատուած է թէ հասարակութեան մէջ շրջած զրոյցները բոլորովին արդիւնք են թշնամական ոգւոյ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆ

Սերպիական կառավարութիւնն երրորդ կարգի Թէֆէյլ պատուանշան նուիրած է Կրթական Նախարարութեան դիւանապետ Ալի Ղալիպ պէյի։ Կայսերական Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ՊԷՐՈՒԹԻ ՔԱՐԱՓԻՆԵՐ

Պերութէ կը գրէն թէ քաղաքին քարափնոց շինութեան աշխատութիւնք եռանդեամբ յառաջ կը տարուին։ Քարերը կը փոխադրուին երկաթուղով մը, որ շինուած է հինգ քիլոմեթր երկայնութեամբ։

ՄԱՔՐԻԴԻՒՂԻ ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Թէրէզ կ'իմանայ թէ Մաքրիդիւղի թաղապետութեան մէջ կատարուած ղեղծմանց ինդրոյն առթիւ Քաղաքապետութիւնն ազգու հրամաններ տրուած է տեղւոյն գարնգամին, որ ձեռն ի գործ արկանելով սկսած է հարցաքննութիւններ կատարել։

Կ'ըսուի թէ կեղծ մուրհակներու խնդիրն արդարացում չպիտի վերցնէ։

ՏԱՆԿ

Դժբաղդաբար հաստատուած իրողութիւն մըն է այժմ որ տանկն հետզհետէ կը տարածուի քաղաքին մէջ։ Հիւանդութիւնն այս շաբթու երեւան եկած է Բերայի կեդրոնին քանի մը թաղերուն մէջ։ Մխիթարականն այն է որ կը պահէ իր անվնաս հանդամանքն, և, շատ պարագայից մէջ, հիւանդը կ'ազատի հինգ վեց օրուան անհանգստութեամբ և երկու երեք շաբթուան տկարութեամբ։

Հիւանդութիւնն իրօք փոխադրական չէ, բայց խոհեմութիւն է կզգայցնել հիւանդներն, այսինքն միւսներն սենեկին մէջ չպահեցնել հիւանդն և քաջառողջները։ Միանգամայն պէտք է հոգ տանիլ ճեմիշներու մաքրութեան և այլն։

Ձեռնհաս իշխանութիւնն ալ պարտի հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ քաղաքին ինչ ինչ մասանց մաքրութեան համար և արդիւլել որ աղտոտութիւնները նեռուին հասարակաց ճամբուն վրայ, որք՝ մինչեւ սայլերուն դաշ՝ օդը կ'ապականեն։

ՀՌԱՉԱԿԱՒՈՐ ՁԻ ՄԸ

Բարիզի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Աբուլեսասանդիսին առթիւ կազմակերպեալ միջազգային ձիարանը չատ փայլուն պիտի ըլլայ։ բազմաթիւ օտար ձիեր արձանագրուած են՝ մասնակցելու համար այս մրցման։ Ասոնց մէջ կը գտնուի հռչակաւոր ձի մը, որ մասնաւորապէս Ամերիկայէն բերուած է։ Այս այն հռչակաւոր արաբական յոլատակն է զոր Վ.Հ. Սուլթանն 1879 ապրիլ ամսուն նուիրեց ի Կ. Պոլիս Կրանդ զօրավարին։ Արաբական յոլատակն այժմ սեփականութիւնն է ամերիկացի Գոպի զօրավարին, որ բնաւ չէ ուզած ձեռք հանել զայն, թէև ահագին գումարներ առաջարկուած են։

Զէթինէի սահմանեան դեսպան Գընդապետ Թէվֆիք պէյ երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Մէրսինէի ոստիկանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ յԱքարայ Նալբանդը փոգոյը գտնուած սրճարանի մը վրայ ուր խարտեշաց խումբ մը կը հաւաքուի և պարզամիտները կը կողոպտէ։ Թուրք թերթն իբրեւ օրինակ առաջ կը բերէ թրամվէյի կառապան մը, Տէլի Միխալ, որ անցեալ գիշեր նոյն սրճարանին մէջ իւր բոլոր ունեցածը խաղի մէջ կորսնցնելէ յետոյ ձիերուան յատուկ մտկերն եւս բերած և 20 զրշի գրաւ դնելով խաղին մէջ կորսնցուցած էր։ Կառապանին զրքանչը զոյս իմանալով նոյն սրճարանը գնացած և բաւական ատմանի յարուցած է։

—Պատժական ատեանը մէկ ու կէս ոսկի տուգանաց դատապարտած է Ահմէտ էֆէնտի անուն մարդ մը որ իւր զրքանչը ծեծած էր։ Զրքանչն եւս կէս ոսկի տուգանաց դատապարտուած է, որովհետեւ նախատելից խօսքեր ուղղած էր իւր փեսին։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին ռուսական դեսպանատան քարտուղարներէն Գ. Մայքով՝ Օտեսայէն, Այվազեան գայմագամ Էմին փաշա՝ Այվազէնէն եւ Հանրային Պարտուց վարչական ժողովոյ նախագահ Գ. Օպարէ՝ Մուսանիպէն։

—Երէկ մայրաքաղաքիս մեկնեցան Պրուսայի Բէժիի տնօրէն Բիֆթի պէյ՝ ի Զմիւռնիա և 27 կամ ոսկի քահանայք, որք անցեալները մայրաքաղաքս եկած էին, ի Զմիւռնիա։

—Երէկ իրիկուն ի Պալըգ Բազար հաւ վաճառողի մը խանութին ծխնելոյզը բռնկեցաւ։ Ոստիկանք ժամանակին հասնելով վտանգին առաջքն առին։

—Մէրսինէի ուղղեալ նամակ մը, ծանուցանելի յետոյ Թէ Նիկոմիդիոյ եւ Սապանճայի չրջակայ գիւղերէից ոմանց մէջ հիւանդութեամբ վարակեալ արքառները մեռնելէ առաջ կը մորթուին և այդ միսերով ապրելս կը պատրաստուի, ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

—Կայս. կառավարութիւնը 1759 դրուշի ամանաթոչակ մը յատկացուցած է թնդանօթաձիգ զօրաց ուսուցիչ գերմանացի հանգուցեալ Իսկենտէր փաշայի ընտանեաց։ Այս գումար ի Պերլին պիտի վճարուի տեղւոյն Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղին կողմէ։

—Բերայի Ցունաց Սիլլոգոսին նախագահական ընտրութիւնք կատարուելով, նախագահ ընտրուած է Գալիտաի պէյ և դեր նախագահ Գ. Ա. Ֆէրարտս և Ա. ըստ. Ֆորուլը։

—Նախընթաց առաւօտ Կղզիներէն Կ. կոզ երկրորդ շոգենաւուն ուղեւորք խորապէս յուզուեցան արկածէ մը որ կրնար ծանր հետեւանքներ ունենալ զոհին, Ռալիի համար։

Շոգենաւը կամուրջին մօտենալու վրայ էր երբ Գ. Ռալի, ուզելով ժամ առնել դուրս ելնել մակոյկ մը կանչեց որ նկատ շոգենաւին կողին մօտեցաւ։ Գ. Ռալի ուզեց յայնժամ մակոյկին մէջ ցատքել, բայց մակոյկը, անիներուն յառաջ բերած ալիքներէն մղուելով, ետ քաշուեցաւ և Գ. Ռալի ջուրն ինկաւ և ընկղմեցաւ։ Բարեբաղդաբար, ջուրին երեսն ելնելուն պէս, անմիջապէս ազատեցին զնա։

—Եղեռնագատ ատեանը տասն տարուան շղթայակալ աշխատութեան դատապարտեց Մուրատ անուն հայ մը իրմէ կեղծ դրամներ քշող։ Մուրատի ձերբակալուած պահուն վրայէն 55 միջիոնէ կեղծ քառորդներ գտնուած էին։

—Սապոն ծանուցանելի յետոյ թէ ի Գատրգիւղ Մէսհիւրտար Պաղչէի սրճարանի մը մէջ խաղամոլք հաւաքուելով շատ մը մարդոց քսակները կը պարպեն, ոստիկանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

—Սուէզի ջրանցքն կը հեռագրեն թէ Էրիթրէայի մարտանաւին նորոգութիւնն աւարտած ըլլալով, ճամբայ ելեր է դէպի Ճաբոն։

—Ենկիւրիի կուսակալ Ասպտին փաշա Եոզզատ գնացած է քննական պտոյտ մը ընելու և տասանորդի տրոց ամուրդին վերայ հսկելու համար։

—Երէկ ժամ 8ին փայտ բեռցած ցրկանաւ մը Մոմախանի առջեւ երկաթ նետելու համար աշխատած պահուն հոնի սատկութենէն չ'յաջողեցաւ և գնաց հանգստի վերատեսչութեան քարտիին զարնուեցաւ։ Ցունանաւին յաջողակորմը միայն վնասուեցաւ։

—Թուրք լրագիրք թաղապետութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն Սամս Ակիր Բօսֆանսէ փողոցին մէջ գտնուած հաւերու մթերանոցի մը վրայ, որ աղտոտութեան մէջ կը գտնուի և գարշահոտութեամբ օդը կ'ապականէ։

—Գասթամունիի Տուրկեանի զաւառակին Թափուի պաշտօնեայ Ալի էֆէնտի, Թափուի կեղծ մուրհակներ տուած ըլլալուն համար ամբաստանուելով, տեղւոյն Բասրէի ժողովին կողմէ դատապարտուած էր։ Պետական Խորհրդոյ դատական ճիւղն այդ որոշումը վերաքննելով, անպարտ արձակած է Ալի էֆէնտին։

—Անցեալ օր ի Պոլիս Բարամ Գարու իշխար մը Թրամվէյի մը կառքին ներքեւ մնաց եւ ոտքերը փրաւորեցան։ Ոստիկանք կառապանը ձերբակալեցին եւ իշխարը հիւանդանոց փոխադրեցին։

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Մինչոց իւր տան մէջ բուժելու ազնիւ, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանթիմ գրկելով կ'ստացուի 192 երեսի պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ 18
M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՀԱՎԱՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷ

Պուքրէշ, 11 սեպտ.

Սերպիոյ դեսպանը ռումանական կառավարութեան յանձնեց ապահովիչ ծանուցագիր մը Սերպիոյ սպառազինութեանց վրայ։

— —

ԱՐԵՒ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷ

Մատրիտ, 12 սեպտ.

Գաշնաց Թեոդերլի մատրիտցի պատուիրակութիւն մը զրկուեցաւ Քրանսական հիւպատոսարանն ողջունելու համար զՊարոն Գամպոն, բայց սոնարժեց ընդունել զայն, ըսելով որ չուզեր մասնակցիլ քաղաքական ոեւէ ցոյցի։

— —

Իսմայիլիա, 12 սեպտեմբեր

Սեպտեմբեր 1էն 10 Սուէզի ջրանցէն անցնող նաւուց թիւն է 82 և տասնօրեայ հասոյթը 1.590.000 Ֆրանք։

— —

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆԵՌ

Լոնտոն, 12 սեպտ.

Անգլիոյ Պանքային չարաթական նստակիրը՝ ն

ԻՍԹԻԴՐԱՁԻ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	46	33
Այս առաւօտ	46	33
Կէս օր	46	33

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷՔԼԹՈՅ

Փոխառութիւն	Ա. Սերի	30	
»	Բ. »	17	20
»	Գ. »	18	16

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄԻ

Սօսիէթէ ֆէնէրալ	Անգլ. Լ.	4	14
Գրէտիթ ֆոնսիէրալ	Օսմ. »	8	21
Պանք տը Ֆրանս	» »	7	6
Սօսիէթէ տէ վիլէօր	» »	4	31
Թրամուէյ	» »	455	
Ռուսիէլի երկաթուղի	Ֆր.	65	50
Օպլիկասիօն տը Ռիշօրշիէ	»	—	—
Բամանէթուղի Լավրիօմի		169	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	դրչ.	100	
20 ֆրանքնոց	»	88	3
Անգլիական ոսկի	»	110	25
Իմպէրիալ	»	90	10
Ռիսիմից	»	51	10
Ռուպլի Թզրգրամ	»	8	76
» արծաթ	»	77	25
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	168	5
Վեցնոց	»	104	
Հինգնոց	»	104	
Մէթալիք	»	100	30
Թասգիլէ	»	8	10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 12 Սեպտեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. բանսոլիտ		97	7/16
Օսմ. »	Սերի Դ. բացուեցաւ	16	5/8
» »	» գոցուեցաւ	16	11/16
» »	» Ա.	30	
» »	» Բ.	17	1/2
» »	» Գ.	16	5/8
Օթման 1871		93	
Փոխառութիւն 1877		101	1/2
Պանք Օթոմանն		11	1/4
Ռուսական փոխառ. 1873		101	
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)		91	1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)		104	1/4
Տայլր Սանիէ		83	1/2
Տօմանիալ (փոխառ. Լոչիլը)		103	1/2
Փոխանակութիւն Լարիզի վրայ		25	450

Վիէննա, 12 Սեպտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119	85
Օսմանեան երկաթուղի	35	40
» Լէժիի բաժնեթուղթ	116	

Բարիզ, 12 Սեպտեմբեր ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Լանթ 4 1/2 %	104	60
» » 3 %	86	25
Օսմանեան քանսոլիտ Սերի Դ. բացուեցաւ	16	92 1/2
» » » գոցուեցաւ	16	90
» » » Բ.	16	90
» » » Գ.	16	95
Օսմանեան երկաթուղի	65	87 1/2
» Լէժիի բաժնեթուղթ	512	
Պանք Օթոման	533	75
Գրէտիթ Լիոնէ	691	25
» Ֆոնսիէ	1278	75
Գոնգուսա տ'Էսգոնդ	—	—
Սուէզիի ջրանցք	2287	50
Իտալական Լանթի	91	70
Սպանիակ ռն (արտաքին)	74	
Եգիպտական միացեալ	461	25
Բրիօրիթէ թիւրք	468	75
Հելլենական 5 %	470	
Զէք Լոնտրայի վրայ	25	27

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 20 օգոստ.

Սովորականէն խիստ առաւել չքով եւ ոգեւորութեամբ կատարուեցաւ ատ՝ երէկ՝ Վեհ. Կայսեր երջանիկ գահակալութեան տարեդարձը, զի որչափ կը հոլովին այդ բարեբաստիկ թագաւորութեան տարիներն, այնչափ կը բազմապատկին և կը ծաւալին Ն. Կ. Վեհափառութեան խնամքներն ու հոգածութիւնն ի շնութիւն և ի բարգաւաճանս Թուրքիոյ, որոյ իւրաքանչիւր անհատ իր բաժինը վայելելով ըստ կարգի, և բոլոր ժողովուրդը միահամուռ, ամէն ոք կը լեցուի առաւել ևս երախտագիտութեամբ ու սքանչացմամբ առ իւր պանծալի Վեհապետն որոյ երջանկաբեր կայսրութեան ներքեւ ծնիլ ու ապրիլն փառք ու բաղդ համարելով իրեն՝ տարեդարձներու հանդէսներուն առթիւ ի վեր կը հանէ իւր ինքնաբուխ և սրտաջիգ զգացումները։

Այս պատճառաւ ահա ատ ևս, որպէս յընդհանուր Թուրքիա, երթալով առաւել ևս փառաւոր ցոյցեր և հանդէսներ կը լինին այդ երջանկաբոյր տարեդարձը տօնելու առթիւ։

Բոլոր քաղաքը կը լցուր երէկ գիշեր լուսոյ մէջ և հրախաղութիւնք խառնուելով ժողովրդեան ուրախութեան ցոյցերուն հետ զգիշերն ի բուն շարունակուեցան գրեթէ։ Կառավարիչ Վեհ. Բէյշան փաշան որ առաջին անգամ առթիւ կ'ունենար սոյն տարեդարձն ատ կատարելու, մասնաւոր եռանդով և ջանադրութեամբ ուշ տուած էր հանդիսից և արարողութեանց կանոնաւորութեան և շքեղութեան։

Նոյն օր բոլոր հիւպատոսական մարմնոյ, քաղաքային և զինուորական պաշտօնէից, տեղական երեւելեաց և կրօնական գլխոց շնորհաւորութիւններն ընդունեց հանդիսաւորապէս, որք փութացած էին իրենց խնդակցութեան և բարեմաղթութեան զգացումները յայտնել Վեհ. Կայսեր ներկայացուցչին յոտս կայսերական գահոյից մատուցանելու խնդրանօք։

Հայոց Ս. Յակոբեանց վանքն ևս չքեղապէս լուսազարդեալ էր երէկ և Օսմ. դրօշակներով շքեղացեալ։ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը բազմաթիւ հետեւորդներով փութացաւ առ Վեհ. կառավարիչ փաշան ի շնորհաւորութիւն, ուր մեծ պատուով ընդունուեցաւ։

Բաց սյսի երէկ առաւօտ եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ և աղօթքներ ըրաւ վասն Ն. Կայսր. Վեհափառութեան կենաց արեւշատութեան և երջանիկ թագաւորութեան։ Բոլոր միաբանութիւնը մասնակցեցաւ այդ բարեմաղթութեանց օրհնութեամբ և աղօթիւք։ Այս արարողութիւն խիստ շքեղ և փառաւոր եղաւ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը փութացաւ նաեւ հեռագրով ևս իւր շնորհաւորութիւններն և բարեմաղթութիւններն ի դիմաց միաբանութեան և ազգին ուղղել առ ոտս կայսերական գահոյից ի Կ. Պոլիս։ Ն. Սրբազնութիւնն, որ մի քանի տարի առաջ ունէր անձամբ կատարելու այդ քաղցր պարտաւորութիւններն, այս տարի ալ ատ կատարեց բոլոր ինչ որ հարկն էր այս հանդիսաւոր և նուիրական առթին մէջ։

* * *

Ս. Փրկիչ վանուց չինութեան գործողութիւններն ամենայն եռանդեամբ առաջ կը տարուին ոչ առանց ինչ ինչ տեղական մասնաւոր դժուարութեանց որոց կը յաղթէ սակայն վանական կառավարութիւնը օրինաց պատշաճաւոր սահմանին մէջ՝ հարկ եղած իմաստութեամբ։ Տեղական բոլոր ժողովուրդն և օտարազգիք զարմանքով կը դիտեն սոյն գործունէութիւնն և կը սքանչանան։ Արդէն արեւելեան պատը 4—5 մետր բարձրացած է, և միւսները ձեռնարկուեցան օրք եռանդնոտ արագութեամբ կը շարունակուին։

* * *

Վարդավառին ձեռնադրուած 12 նորընծայ վարդապետները Վերափոխման տօնին երկուշաբթի օրէն սկսեալ մէկիկ մէկիկ պատարագել սկսած են օր օրի վրայ, և զի նորընծայից առաջին պատարագն է այս, շատ հանդիսաւոր կը լինի և բոլոր տեղական ժողովուրդը կը խռնի ներկայ լինելու համար Առաջնակ ուրբաթ օր (օգոստ. 25) կ'աւարտին պատարագներն և նորընծայք կը մեկնին իրենց քառանորդեայ ճգնարանները, երթալ նուիրուիլ վանքին ընդհանուր ծառայութեանց՝ իւրաքանչիւր իւր բաժին մէջ։

* * *

Քանի մը օրէ ի վեր Ս. քաղաքս եկած են եւրոպացի խումբ մը մարմնամարզիկներ, որք մարմնակրթութեան զանազան ներկայացումներ կուտան սքանչելի ճարպիկութեամբ։ Երեկի ուրախութեանց եւ խրախճանութեանց մէջ այս խումբն եւս կարեւոր բաժին մ'ունեցաւ, զի կառավարական թոյլտուութեամբ չքեղ ներկայացումներ և զմայլելի խաղեր կատարեց զօրանոցին բակը ի տես ժողովրդեան որ ձրիաբար ընդունուեցաւ կառավարութեան շնորհիւ։ Մարմնամարզական փորձերէ զատ խիստ ծիծաղաշարժ մկկատակերգութիւններ եւս ըրին և ընդհանուր խնդիղ և հրճուանք պատճառեցին որք արդէն ամենուն ամենուն դիմաց վերայ կային ինքնին՝ Գահակալութեան տարեդարձին ազդեցութեամբ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՄԵՐ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԼԱՑ. — Ռումանիոյ նշանաւոր և բանուկ նաւահանգիստ քաղաքներէն մին է, շինուած Դանուբի եզերաց վերայ։ Տեղւոյս հայ բնակութեանց թիւն է 45—50, որք ստ դաղթած են գլխաւորաբար Սուչաւայէն, Պոթուշանէն, Եաշէն և մասամբ մը Ռումանիոյ այլ և այլ քաղաքներէն։

Հայերն ունին փոքրիկ, այլ սիրուն եկեղեցի մը, կառուցեալ յանուն Ս. Աստուածածնայ, նախապէս փայտաշէն եղած է և ապա 1858—63ին նորոգուած։ Ունին ծեր քահանայ մը, որ գրեթէ քահանայագործելու անկարող վիճակի մէջ է և ժամասացութիւն չարունակ տեղի չունենար. կայ տիրացու մը Պոլսէն եկած, այր պաշտօնն է երեկոյ և առաւօտ եկեղեցւոյն դուռը բանալ ու 1-2 ժամ բաց սպասել, որ, եթէ գտնուին, մի քանի ծերեր և պառաւներ դան երեսնին խաչ մը հանեն ի միսիթարութիւն տեղւոյ գաղթական Հայութեան։ Եկեղեցին եթէ այսօր այդ դռնբացի և դռնդոցի ֆէնոմենն կը վայելէ, այն ևս ի շնորհս իրեն ունեցած տարեկան 2,000 ֆրանքի եկամտին է, ապա թէ ոչ լմնցած պիտի լինէր տեղւոյս ամենինչ որ հայութեան կը վերաբերի։ Վարժարանն արդէն տարիներէ ի վեր զիւր մահկանացուն կնքած է, և չտեսայ մէկը որ դռնէ ցաւ մը զգար այդ մեռնողին համար։ Հայ ուսանողք և ուսանողուհիք ամբողջովին կը յաճախեն օտար վարժարանները, ուր անբնական չէ, որ հարութեան նշոյլ մը չտեսնուի։

Եկեղեցին կարեւոր յիշատակարանէ զուրկ է, միայն Նարկանի մը կոդերուն վերայ հետեւեալը գրուած գտայ (առանց թուականի), զոր կ'ընթեռնուն տարին մէկ անգամ Քրիստոսի թաղման օրը, ուր հանդիսաւոր թափոր կազմելով՝ կը դառնան եկեղեցւոյ մէջ, երեք անգամ Աւետարան կարդալով։ Առաջին Աւետարանը լմընալէն յետոյ քահանայն «Հոգւոյն հանդուցելոց» կ'ըսէ և կը յաւելու «մանաւանդ յայսմ քաղաքէս պակասեալ Արք-Եպիսկոպոսաց, վարդապետաց, քահանայից, դպրաց և ամենայն ուխտի մանկանց Ս. Եկեղեցւոյս, առ հասարակ ծերոց և տղայոց զհոգիսն յիշեա՛, Տէ՛ր»։ Երկրորդ թափորը նորէն կ'սկսի հանդիսիւ դառնալ և շրջանն աւարտելով քահանայն կ'ընթեռնու երկրորդ Աւետարանն, այր աւարտմանը վերատին «Հոգւոյն հանդուցելոց» կ'ըսէ ու կը յաւելու «և մանաւանդ հոգեւոր հովուաց և պաշտօնէից Ս. Եկեղեցւոյս ի Քրիստոս հանդուցեալ բարեկրօն Տէր Մինաս և Տէր Գէորգ քահանայից զհոգիսն յիշեա՛, Տէ՛ր»։ Երրորդ անգամին մի և նոյն արարողութիւնը կը կատարուի և քահանայն, յետ երրորդ Աւետարանի ընթերցման, կը կրկնէ գաղձեալ «զհոգւոյն» և կը յաւելու «զհոգիսն պանդուխտ եղբարց, որք անյիշատակ թաղեալ կան ի գերեզմանի օտարութեան, յիշեա՛, և մանաւանդ զայս Ս. Եկեղեցւոյն կառուցման և չինութեան աշխատ եղեալ յարգի իշխանաց և նուիրատուաց զհոգիսն յիշեա՛ յաւուր մեծի գալստեան քո և արա արժանի ողորմութեան, ամէն։» Քահանայն այսպէս կ'աւարտէ իւր խօսքն յիշելով նոյնպէս զհոգիս զհամայն Հայոց ննջեցելոց։

* * *

ԻՊՐԱՆԻԼ. — Կալացի նման կարեւոր և բանուկ քաղաք մ'է դարձեալ Դանուբի եզերքը, իրարմէ շոգենաւով կէս ժամ հեռաւորութեամբ։ Քաղաքը լայն և կանոնաւոր դիրք մ'ունի, մեծամեծ հրապարակներով, հսկայ շէնքերով և հատարակաց զբօսավայրներով։ Տեղւոյս հայերն 50 տուն են, նիւթական միջակ կարողութեամբ, մեծագոյն մասի հայութիւնն անուանական է, ունին 18 տարուան նորոդեալ եկեղեցի մը շէնքովը ճաշակաւոր, կառուցեալ յանուն Ս. Աստուածածնայ, որուն շատ քիչ անգամ կը դիմեն հայ եկեղեցւոյն մէջ։ կայ քահանայ մը, որ թէպէտեւ չափազանց ծերացեալ չէ, սակայն կարելի է զինքն զառանցական մի մարդ համարիլ, որ երեկոյ և առաւօտ, եթէ միայն իմնայ և հաճութիւն տայ իւր կամքն, կու գայ, եկեղեցին կը բանայ և կ'սկսի ժամասացանիլն, որ կը բաղկանայ «Հայր մեր»է մը։ Դուն ուրեք Ս. Պատարագ տեղի կ'ունենայ, Զատիկ, Ծնունդ և այլ նշանաւոր օրերն ողորմելի պատարագ մը կը մատուցուի տիրացութեամբ կամ ձայնաւորութեամբ տեղւոյս պանդուխտ բեռնակրաց, յորոց իւրաքանչիւրն մի տեսակ ահարկու ձայն կը հանէ իւր կոկորդէն կամ դուն ըսէ խորհրդաւոր ձայներ՝ իւրեանց ցամքած սրտերէն, որք դարձեալ սրբացան բան մը մեզ կը յիշեցնեն այդ անհարազատ հողին վերայ հարազատ դաղթականաց ներկայութեամբ։

Պանդուխտ բեռնակրաց թիւն ամառ ատեն մինչեւ 400ի կը հասնի, իսկ ձմեռը կիսով չափ կը նուազին։ Սոքա կարեկցութեան արժանի են, զի մարմնով և միանգամայն հոգւով կորսուելու վրայ են զեղուութեան վիճակի մէջ։ Տեղական Հայք արդէն մայրենի լեզուն կորսնցուցած կը խօսին, կը գրեն և կ'զդան Ռումաներէն (շատ քիչ բացառութեամբ)։

Քաղաքիս առեւտրական շարժման վրայ դաղափար մը տալու համար շահագրգիռ է հետեւեալ տեղեկութիւնքը, զորս ստոյգ աղբիւրէ առած եմ։ Իպրայիլ նաւահանգիստ քաղաք լինելով՝ 1888 մարտ 1էն մ1889 մարտ 1, 1113 շոգենաւներ մտած են իւր նաւահանգիստը։ Սոյն շոգենաւներն եկած են այլեւ այլ երկիրներէ և բերած զանազան վաճառքներ, որոց փոխարէն տարած են գլխաւորաբար ցորէն, գարի, ալիւր, լուբիա, և վերջապէս մի միայն արմոռեաց վերաբերեալ արտադրութիւնք։

* * *

ԲԷՕՍԹԷՆՃԻ.—Սոյն քաղաք 40-45 տուն հայ բնակիչ ունի և 35 տան չափ եւս շրջակայ գիւղերէից մէջ կան ցրուեալ։ կ'զբաղին վաճառականութեամբ և կեանքի սովորական արհեստներով։ Բեռնակիր պանդուխտներու թիւն 300էն աւելի է։ Հայերն ունին 8-9 տարուան կառուցեալ գեղեցիկ եկեղեցի մը, մէկ քահանայ եւ մէկ ձայնաւոր տիրացու։ Եկեղեցւոյն կից է վարժարանն, որոյ մէջ միայն տեսայ դպրոցական ուսանողաց և ուսանողուհեաց հայերէն լեզուաւ խօսին։ Մերայինք Տաճկաստանի այլ եւ այլ կողմերէն եկած լինելով ամենքն ալ հայերէն գիտեն, կը խօսին և կը գրեն, վարժարանի մէջ ալ իրաւամբ մեծ կարեւորութիւն տրուած է մայրենի լեզուի ուսման եւ պարագայիցն։ Վարժարանիս ուսուցիչն է Պ. Ոսանիկեան, ազնիւ եւ աշխոյժ երիտասարդն, որ թոզած է զիւր հայրենի տուն և իւր սիրած բընադաւառն ու ատ պանդխտած կը թափէ իւր արդար քրտինքն, այր ար դիւնքներն ուրախութեամբ կը տեսնայ ամեն այցելուն։ Ժողովուրդը մեծ սէր ունի եկեղեցւոյ և վարժարանի վրայ, ատոր յայտնի ապացոյցն այն է որ 40-45 տուն հայ բնակութենէ 35 հատ աշակերտներ կը յաճախեն ի վարժարան, որուն մեծ զարկ տուած է յիշեալ դասատուն։

Քաղաքիս Հայոց մէջ վաճառականութեամբ առաջին տեղին կը գրաւեն Մեծ. Ֆրէնկեան եղբարք, որոնք իւրեանց դիրքովն, եկեղեցասիրութեամբ և դպրոցասիրութեամբ Ազգին պատիւ կը բերեն։ Ռումանիոյ հայաբնակ քաղաքաց մէջ, կրթական տեսակէտով Բէօսթէնճէն ամենէն աւելի մխիթարականն է։

* * *

ՍՈՒՉԱՒԱ.—Սոյն քաղաքի ծագումն 2,000 տարիէն աւելի կը կարծուի, որպէս իւր հնութեանց բեկորներէն կը դուշակեն, և Անուշ տարարաղդ դաղթականութեան գլխաւոր քաղաքներէն մին եղած է ի հնումն ունենալով 700—800 տուն հայ, իսկ ի նորումս 80 տուն հաղիւ մնացեր են քաղաքին մէջ և 40 տան չափ ալ ի շրջակայ գիւղերաց ցիր ու ցան։

Տեղւոյս Հայերն 15երորդ դարու դաղթականներ են, Լեհաստանէն եկած և հաստատուած յերեսաց Նիկոլի։ Այժմ ունին Սուրբ Խաչ անուն եկեղեցի մը, նախնի եօթն եկեղեցիներէն մնացած և Հաճկատար (հանդիսատար) Ս. Աստուածածին անուամբ մէկ վանք, որ նշանաւոր ուխտատեղի է ոչ միայն մերայնոց այլ և օտարաց և նոյն իսկ Հրէից։ Ամեն տարի Աստուածածնայ ոտնին մատաղներ կը կարեն և մեծ հանդիսիւ ժողովրդական ահագին թափոր մը կազմելով կը դիմեն ի վանս, որ «հրաշագործ» լինելու հռչակ ունի համայն երկրի մէջ։ Վանքը քաղաքէն 3/4 ժամ հեռու է։ Ուխտաւորներ շատ անգամ պակաս չեն զանազան ազգերէ։ Տեղւոյս հին սրբավայրներէն ոմանք բոլորովին անհետացած են, ոմանք աւերակ դարձած, մնացելոց մէջ յիշատակելի է Սուրբ «Օգոստինոս» անուանեալ վանքն, որ ունի սքանչելի ջուր մը։ Սոյն եկեղեցւոյ մերձ բլուրին վրայ Զատկի ութերորդ օրը կը հաւաքուին Սուչաւայի հայերն թէ՛ արական սեռէն և թէ՛ իգական։ Հոն մէկ մէկ հատ կարմիր հաւկիթ ձեռքերնին բռնած՝ կ'սկսին, աջ ձեռամբ, շրջանակի նման, պտտցնել իրենց վրայ, զոր օրինակ դլխուն, աչաց, ականջաց, քթի, բերանի և ընդհանրապէս 2-3 անգամ բոլոր մարմնոյն վրայ կը դարձնին զհաւկիթն ասելով «եթէ ցաւ ունիմ դլուխս, եթէ ցաւ ունիմ աչքիս մէջ, եթէ ցաւ ունիմ ականջներուս մէջ և ընդհանուր առմամբ եթէ ցաւ ունիմ բոլոր մարմնոյս մէջ անցնին այս հաւկիթին վրայ և այն տեղը մնայ, ուր այս հաւկիթն կ'ինայ»։ Զայս ասելով ձեռքի հաւկիթը բոլոր ուժովն կը նետէ, որչափ կարելի է հեռուն։

Հայերն ունին երկու քահանայ և եկեղեցւոյ տիրացու մը, հայնախակրթարան մը, բաւական մխիթարիչ։ Տեղւոյս ազգային գործերը շատ նախանձելի կը պատմուն 1856 թուականներուն, ինչ ատեն որ Վսեմ. Աստուածատուր Զուլոյ Ասպետն իւր հարենակցաց մէջ կ'ապրէր, որով մեծ զարկ տուած է ազգային կրթական գործին։

Տեղւոյս հայերը Ռումանահայոց վրայ առաւելութիւն ունին ազգային տեսակէտով, սոքա իւրեանց մայրենի լեզուն անկորուստ պահած են և կը պահեն միշտ հաւատարմութեամբ, կը պատմուի թէ քաղաքի հրեայքն անդամ բաւական հայերէն կը խօսին։ Իրենք կրօնասէր և ուսումնասէր են։

Այս կողմի հայութիւնը թէ ի՛նչպէս աւանդական է և անորմով կը շարունակի, տանք հետեւեալ օրինակը։

Ներունազարդ Աղա Աբրահամ Ասպետ Բուռնդուլեան, այժմ Սուղաւայի կայսերական Ատենադպիր (Նօտար), Վարդանանց տօնախմբութեան յիշատակի օրն տեղւոյն Ընկերութեան հանդիսին մէջ ինքն ալ կը խօսի և կ'սկսի այսպէս։ «Ո՛վ իմ զաւակներս և հգուոյ հատորներս, ունին դրէք իմ կտակին, զոր իմ պապէն լսած եմ և ես Ձեզ կը յանձնեմ զայն, դուք էլ Ձեր զաւակաց և թոռանց պարտիք կտակել, այսպէս յաջորդաբար յաւիտեանս յաւիտենից մինչեւ կատարած աշխարհի։ Սիրելի երիտասարդք, մենք այսքան ծերերս, որ դեռ կանք, չպիտի ապրինք այնքան որ կ'ապրինք, ուստի ականջ դրէք իմ խրատուս, որովհետեւ դուք էք մեր յաջորդք և մենք Ձեզի կը թողուք մեր Աստուածապարգեւ լեզուն, մեր Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի թանկ հաւատը, մեր մարտիրոսութեամբ ապրած եկեղեցին, այս տեղի հայութիւնը, մեր նախնեաց յիշատակներուն, աւանդութեանց պահպանութիւն, որով դուք պիտի լինիք մեր հայ ազգութիւնն չարունակող այս տեղը։ դուք մեր սերունդն էք և գիտենք հաստատ թէ դուք չպիտի կորսնցնէք ինչ որ ձեր ձեռքը կ'աւանդենք մէկ խօսքով։ Ձեր որդոց մէջ միշտ պէտք է վառ մնայ հայրենական կարօտը, հայ անունն յամենայն ժամանակի եւ յամենայն տեղւոյ զօռ (շատ) անարատ պահեցէք ձեր վրայ, որ ձեր փառքն է և ձեր ընտանեկան սրբութեան պտիւը, որպէս մեր մէջ որ այսքան հարիւրաւոր տարիներէ ի վեր, իրրեւ անկորուստ դանձ, պահեցինք և պահպանեցինք մեր պապերու մատն։ Նոյնպէս և սերտ սիրով սէր կապեցէք մեր խեղճ, այլ սիրական ազգի վրայ, որ կ'ապրի Աստուծոյ զօրութենով և Ս. Աբրահամի օրհնութիւնով։

«Իմ հայրս, ինձ նման, ծերունիներն զօռ ազէկ կը ճանչնան թէ մեռնելու ատեն ի՛նչպէս կտակներ արաց, ցաւոք նահապետի նման, և հոգին աւանդեց առ Աստուած։ Ես էլ արեւու ներքեւ 86 դարուն տեսել եմ, կարելի է մահս մտա է, ատոր համար իմ այս խօսքերս ձեզ ամենուդ կը կտակեմ որ դուք էլ զանոնք պահէք անմոռանալի և ի ծերութեան ձերում թէպէտ մանէք ձենէ պզտիկներուն։»

Մ. Կ. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

ՆՈՐԱՀՆԱՐ
ԲԻՒՐԵՂԵԱՑ ԳՐԻՉ

Շատ գրողներու համար անհրաժեշտ մի անդամ թմբիրելով կը գրէ շատ ու շուտ։
ՓՈՐՁԷ՛ ՈՒ ԴՆԷ՛
Գին 2 1/2 ղրշ.
Մեծաքանակ գնողաց զեղչ կայ
Մի միայն կեդրոն, Թղթավաճառանոց Ա. Մ. Գարիպեան Թիւ 10 Եիւքսք-Գալաթրրմ Գալաթիա, կամ ի Մատանաճուղն Թիւ 366 Ուզուն Չարշը Կ. Պոլիս։ 7 2 1—5

ԱՍՏՂ ԲԷԹԼԷՀԷՄԻ
ՍԿԶԲՈՒՆԲ ՃՇՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ի ՄԱՆՈՒՆ Ց. ԳՈՉՈՒՆԵԱՆԻ

Մարդկութեան նախածագէն ի վեր անհուն ջանիւք և արեամբ գանձուելով ժառանգ անհատին կենացը մէջ մթերեալ անսահման մեծութեանց հանդիսացմանը հանդէպ, գիտական արդի մեթոտին խարմանարկութիւնը նշանակելու փորձ մ'է։ կը վաճառի ի հայ գրավաճառս 5 ղրշ։ Կեդրոնատեղին է Իստ էֆ. խան ի Մ. Ց. Գոչունեան։ 764 2—4

ՄՈՒԴԱՎԷԼ
744 ՍՍԱՐՖԻ ՕՍՄԱՆԻ 3—3
Ցուցնող
ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ԱԳԻՍԵԱՆ

Սոյն գործ իւր տեսակին մէջ անմման և խիստ դիւրասոյց քերականութիւն մ'է, խմբագրուած օսմանցւոց սկզբանց համաձայն որով և ընդունուած թուրք վարժարանաց մէջ ալ։ ի մէջ այլոց սա առաւելութիւնն ունի որ երբ հայ աշակերտք սոյն գրքէն ուսին անվրէպ կը յաջողին անցնիլ Պետական համալսարանաց մուտք քննութիւնն։ կը պարունակէ թուրքերէնի Պարսկերէնի և Արաբերէնի բոլոր կանոններն։ ի վերջոյ ունի բառգրքոյք մը և խիստ շահեկան ծանօթութիւնք։

Գինն է 6 ղրշ. վարժարանաց 4 1/2 ղրշ։ Սորա բանալին գինն է 5 ղրշ։

ՏՕԲԹՕՐ Գ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն առաւօտ ժամ. 3էն 6 (բաց ի կիրակիէ), Բերա Պոստան պաշի Ճատէսի աղբիւրին կից թիւ. 82 տունը։

Կը դարմանէ մանաւորաբար ջղային, թոքային և գլխու վրայ եղած հիւանդութիւնները, (աչքի, կոկորդի, ուղղի եւ։)

Ինչպէս նաև ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները։

Կը դարմանէ նաև ամեն տեսակ վէրք և վիրաբուժական գործողութիւն կը կատարէ առանց ցաւի։

Ցիշեալ օրերը կը գտնուի նաեւ ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի և կիրակի օրերը ժամը 8էն 11, Եէնի Գարու Եալը փողոց թիւ 7 տունը։

Երեքշաբթի օրերը ազքատ հիւանդները ձրի պիտի նայի նոյն տունը։

760 4—4

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգդ հասարակութեան թէ անցեալ յունվար 1931էն սկսեալ գրաւոր հրաժարական տուած եմ ապահովագրական «Լընտրն Էշուրընս Գորբորէյշըն» և «Ասիբուրաֆիոնի ճէնէրալի» ընկերութեանց գործերէն, որոց ներկայացուցիչն է ատ Պ. Թ. Մալթաս, և բնաւ ետ առած չեմ հրաժարականս, ըստ որում կ'զբաղիմ այժմ հրդեհի ապահովագրութեան «Լոնտոն էնտ Լանքաշայր» ընկերութեան գործերով (գրասենեակք ի Հալաճեան խան, թիւ 25), իբր փորձագէտ և չահակից կցորդ այդ ընկերութեան։ ԹԷՈՖՈՐ ՍՊԷՖԱՆՈՒ
Կ. Պոլիս, 5 օգոստոս 89
643 10—12

ՏՐ. ՖՆՈՐՍԻ
Հակատենդային դեղ, շինուած ի ծեռն

Մայրդբր Լուսիուս Պրունինկի, ի Հէօխստ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղին պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Ֆնորսի Անթիրէզինն, երիտասարդաց համար 1էն 2 կրամ կ'առնուի՝ ջրի կամ ուրիշ օ և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամենէն ազդեցիկ ու ամենէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անգարի, ջղային ցաւի, յոգնացաւի, ծանտատենդի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հականեխիչ դեղն է։ Զերմապէս կը յանձնարարուի Բժշկական համալսարանէն։

Կը գտնուի ամեն ծանօթ դեղագործ և դեղավաճառի քով։

Տր. Ֆնորսի Անթիրէզինի վրայ փընտռել Առիւծի պատկերը։ Իւրաքանչիւր տուփ անպատճառ կը կրէ Տր. Ֆնորսի ստորագրութիւնը կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

AU GRAND RABAIS

ՏԻՐԱՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ

360, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 360
ԱԿՆԹ-ԱՆԹՈՒԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ ԴԷՄ

Սոյն վաճառատան մէջ գտնուած ապրանքներն, որոց տեսակի զանազանութիւնն և ընտրութիւնն ինչպէս նաեւ գնոց աժանութիւնը հաստատուած են արդէն իւր բազմաթիւ յաճախորդներէն, այս անդամ եղանակին վերջանալուն պատճառաւ ԴՈՒՐԾԱՐԱՆԻ ԳՆԵՐՈՎ ի վաճառ հանուած են։ Այս մեծապէս դեղչեալ գնեւրով վաճառումն սկսած է և պիտի տեւէ միչեւ օգոստոս ամսոյ վերջը։
649 12—12

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԿԻ
Արանց, կանանց եւ տղայոց հագարք
ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
Մ. ՄԱՐԻԱՆՈ

Գալաթիա, Եէր պիթը ճամիսի գարանթինա փողոց, թիւ 12
և ի Պոլիս, Ֆիրճանտըլար եօգուչու թիւ 20
Արեւելեան Շուկայ։

Սոյն նորահաստատ վաճառատան մէջ յոյժ ընտիր և հաստատուն կօշիկներ սովորականէն շատ աւելի ժան գներով կը ծախուին, զորս գործածողք յոյժ գոհ պիտի մնան, ստանալով այնքան դիւրագին և լաւագոյն ապրանքներ։
756 6—15

ԻԼԱՆ
ՊԱՊ ՍԷՐԱՖԻԼԻՐԻ

Իգմիտ ֆապրիգայի հիւմայունը իշուն մէկվրբյի միւնագասայա գնուլը մուշ օլան եիւզ էլլի պինտէն իբի եիւզ պին քիլօյա գատար քիրլու գըրդըմգըվրբրդ բուսէլի եափաղըսընն պէհէր գիլսոր եէտի զրուշ օն տէօրթ փարայա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իլուլը բուսինին տէօրտինճի փաղար իրթէսի կիւնի սաաթ օնտա գաբարտատէսի քէշիտ օլունճաքընտան իթա իթմէկէ վէ պէշինճի սալը կիւնի սաաթ օնա գատար եիւզտէ պէշ թէնղիլէրի գապուլ օլունարագ մէգքիւր սաաթտա իհսէլի գաթիյէսի իճրա իտիլճէկկինտէն օլ վէճհէլէ թէնղիլաթա բարիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տարէբսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
31 աղօսթոս 1889 803
Նօ. 65 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊ ՍԷՐԱՖԻԼԻՐԻ

Միւպայեա օլունճագ մալիւմ էլ մէգտար ֆասուլեա վէ սամանքն իլուլը բուսինին ալթընճը չարշէնպիկ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլճէկկինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնղիլի գապուլ օլունճաղը ճիհէթէլ իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիբսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
31 աղօսթոս 1889 804
Նօ. 66 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊ ՍԷՐԱՖԻԼԻՐԻ

Միւպայեա օլունճագ օն պին քիլօ զէյթուն եաղընն պէհէր քիլօսը տէօրթ պուչուգ զրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ապրագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կալգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Գռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Գռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Գռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Գռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Ցօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ.—Տեսաբք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամենքին, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Աւսպիկ 1889 օգոստոս 16/28ի վիճակահանութեան մէջ չհած 318 բաժնեթուղթերուն ցանկը.

Մէկ բաժինոց թուղթեր		5 բաժինոց թուղթեր	
444	455	6516	6520
447	456	6521	6525
448	457	6526	6530
449	458	6531	6535
450	460	22171	22175
451	461	22176	22180
452	462	22181	22185
453	463	22186	22190
454	464		
10 բաժինոց թուղթեր		**20 բաժինոց թուղթեր**	
7301	7310	16701	16720
7311	7320	17641	17660
9141	9150	19021	19040
9151	9160	28201	28220
23381	23390	32881	32900
23391	23400	33461	33480
23751	23760	34761	34780
23761	23770	35861	35880
		38001	38020

Այս բաժիններուն տէրերը կը հրաւիրուին ներկայացնել զայն ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, սկսեալ ներկայ սեպտեմբեր 12էն, ուր Պորտրօներն իրենց տրամադրութեան ներքեւ պիտի դրուին։

Որպէս զի բաժիններուն ճշդումը կարելի ըլլայ կատարել, այդ բաժիններուն հինգական օսմ. ոսկիէն վճարումը տեղի պիտի ունենայ յանձնման թուականէն ուր օր ետքը։

Վիճակահանութեան վաւերացեալ ցուցակ մը դրուած է Ընկերութեան Քարտուղարութեան սենեակն, ուր բաժնետերք կրնան վերահասու լինիլ այնմ։

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԻ

Կ. Պոլիս, 3 սեպտ. 89 2—2

ԱՌԱՔԱՆԿԱՒԱՐՁԱՏՈՒՆ ՕԼՊԻՈՒՍ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՏՈՒԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տան և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ թիւ 301 Տրմիվիլի Վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆեպէ-ս անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փութով յառաջ կը տանին և բացումը տեղի պիտի ունենայ յս աջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։

Լուսանկարչական արուեստին էջ մեր երկար փորձառութիւնը, հաս ակութեան մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հաստատ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յանձիք մեզ շնորհել ձեր յանախորդութիւնը։

Ընդունեցէք և այլն։

ՊՕՂՈՍ ԹԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
ԱԼԵՔՕ ԳԱՎՃԵԱՆ

8—75
654

Ա. տօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԼՐԱԳՐՈՅ

VÉRITABLE SOLUTION
D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »
(*Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.*)

DOSE: Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

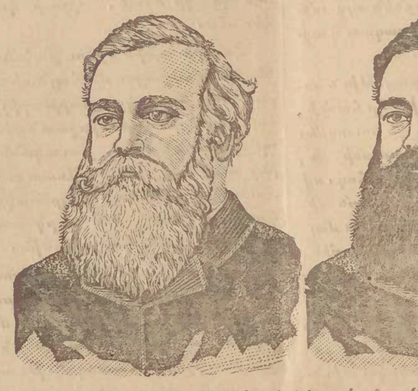

Նոր գիւտ մ'է այս սպասերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի։

ՇԱՓ ՆԱԿԱՆԱԳԾԵՆ ԿԱՄ ԳՈՒՆԱԿԱՆ ՍԵՒԻ

Այս նոր նիւթը բաղկացեալ է միայն արմատներէ և խոտերէ։ Սովորական կամ կարմիր մորերն անմիջապէս իր փոխուին պայմանաշարժ գոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս նիւթին օրշամի գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշագիր դիտողն ի դերև հանել։ Որ կասկածէ հերայ անիրաւմը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մարմնին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Պուտակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկին գնել տակառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանձարով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բուրդով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, որպէսզի ամբողջ մազերն թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոր հանայ։ Բերան մազերը մէկ չոլլալով, ամանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, ապայ հասար մէկ անգամ բաւական է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն ուրիշ գործածուի, գոյնն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Ան գամմը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու հնարաւոր բան է։ Երեք չորս շաբաթ անցած մի հեղուկին գործածելու Նոյն եղանակը գործածելու է մարդերին և պիտիներուն համար։ Պէտք չկայ գոնէ լուսոյ գործադրութենէն առաջ կամ ետքը։ Ինքնանար փոխէն գէշ քն և մեռելերը լուսոյ կ'ուրանան։

ԾԱՆՕԹ. Եթէ ուզուած գոյնը մեր չքերուի մէկ երկու գործածութենէ ետք, գլուխը լուսոյ կրկնէ քիչ մը ատրով, ապա գլուխն քսելու է այդ ներկին մէջ թրջեալ սպունգ մը, և ապա՝ ամենայն ոյժով գործադրելու։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱՆ

Միակ կեդրոնական մի ԼԻՍԻՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳԱՐՈՒԱՆՈՅ, Վալտամ, Գրանդ Ռիվիրա քով, կայսրան Զալաթիոյ մէջ թիւ 95 և 97, Զալաթիա։ 77

ԳԱՆՏԻԱՆԸՆ ՀԱԼԻՍ ԳՕԳՈՒԼԸՍԱՊՈՆԸ

Մինչեւ գասիմ Կիրիա-Գանտիատա բէր ալէա սապոն թապա վէ իսմալ օլրնարդը ու մանսին մալիսմի տիր։ Կիրիան խալիս զէյթին եաղը՝ նաթրոն վէ ջօրագ իլէ եարդրարդը ճիշտիթիւ ճիւմլէ ինտանա մանգալալ վէ միւթեպէր իքէն, պիր գաչ անէնէն պիրու Միսիլի, Լաբէմիա, Պալմարդ սաիր մահալլէրան թաղլիա օլանարադ ֆիյաթիր էշէն տիւշիւրմէք իչուն «սօսա» իլէ պիր նէվ թաղլգ թօքարար վէ պալ մասէնի կիպի ինսանրն տիշինէ վէ սաչ վէ թէնինէ զարար կէմիրիր կեճալար գարշարարը-լարադ թաղլիսի եարդրմադա տիր։ Պիշիրմէք մէմալիքաէ էլեկվ սարչլը ադամ օլան սապոնար եշանրնը տէօրսէք տէ չամաշրը տա նիհայէթ իւչ տէփա երդամագլա չիւրիւթմէք տիր։ Պիր գրչէ սաթի Գանտիա սապոնդ եէրինաէ իւչ օգդա Միսիլի վէ սաիրէ սապոնը սարի օլումմատա տրը։ «Սօսա» անէնիլէն չէ՛յ մուզիրը պիր թօղ տրը։

Մէգրիւբ թաղլիս սապոնլարա պունլարտան պարգա տահա նէ կիպի եշճալար գարշարարդալարը տախ պիրինէսէդ։ Գու կիպի թաղլիս սապոնլարրն սաչլարը տէօրիւգ սաչ գրչան խասիլարը կէմիրանի տախ պէտիսի տիր։

200 սենէնէն պէրու Սիրիա-Գանտիա ֆապրիգալարդատա եարդրմադտա օրան սապոն պու քէրրէ պէլէատ կէօսթէրիրէն տանկատա նամ ատիգիլ էվ ԳՕԳՈՒԼԸ ԵԱՊՕՆ տէյու մանհարքէր օլուսմ, պիրէնճի էվ էշվէն օլարադ խալիս նամէրան, կիւլ եաղը էվ տիլէրէ վէ սաչ վէ թէնէ հայտաթ վէրիր էվ ուզատրդ կիւզել ըթրդիյամի իլէ եարդրմշը, էվ տէրուհնամ մուգիրը էշգամ պուլունմամաղը իչուն տէֆթաթէ երդանարդը հայաէ չամանրդը չիւրիթմէյէնէկի, էվ նիհայէթ 10 կիւն գատաղ բաղիչաի թոպյիկէսի չամանդան զայպ էվ զաիլ օրնայամադը էվ եէնի օգգասր սանարդլա 4 դրուշա ֆիրուն թաղ օլունրպ, բէյշինն թարատա տաիր օրգարդը օլուսնարգատա սէրիան կէօնտէրիրէնէշի, էվ ուսմամի տէրօգիթօ մանսաի Միսիլի տա Ամմա Մրթրատա 7 Նուամերդօլը մանդազամ օլուսուդր, էվ արդրա իտէնէլերին պիր մագազար ալդպ թէնէրին պէ էլէնճէլերի իլան օլունրդր։

753 4—15

ՆՈՐ ՎԵԿԻՈՑ ԳԱՐԵԶՈՒՐ

Ֆրիտէրնէլուսնտի Բէյ Ալը կ. Պոլսոյ կը տիմայնի և բոլոր երկրաց ամէնէն աբանելագոյն յարմար ըմպելիքն է։ Այս գաղէուր չպարունակեր ոչ մէկ վնասակարութիւն և ամէնէն հռչակաւոր քիմիագէտերէն կը նկատուի գերազանց աշխարհի ամէն գարեջուրներէն։

Զարմանալի և երիտասարդ գործածութիւն հրաշէքագործ կոտրոյ նիւնը ունենց, ախորժակը բանալ և շատ նպաստաւոր ազդեցութիւն կ'ունենայ տկարացած կազմուածքներուն վրայ։ Այս գարեջուր կը յանձնարարուի նշանաւոր բժիշկներէ։

Դիմել կեդրոնատեղին և Գործակալին

ԼՅՈՆՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԿԱՆ

Դահլիսանոցին քով, կայսրան Զալաթիոյ Թրամուէյից, Թիւ 95 եւ 97, Զալաթիա։ 76

ԴՈՒՊԻԱԿԱՆ ԴԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլ, որ նպաստաւոր պայմառութիւն մ'ունի, ամբողջ չարաթ մը կը տեւէ։ Ներկելի թափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիրոջ կամ ոտի տարբերութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի ապրանց և կանանց ամէն տեսակ կօշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան մասուները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկայն խնամով ոչ թէ միայն ոտ հին ներկէն հետը լմնա։ Ապա փայլուն հեղուկին բաղկ. կաթով մը կամ վրձնով։ Երբոյան մանրոյթին դէմին կը լցնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԼՅՈՆՏՆ ԳԱՐՈՒԱՆՆ, Ընդհանուր մթերանոց, Գրանդ Ռիվիրա, Պոլսոյ Դահլիսանոցին քով, կայսրան Զալաթիոյ Թրամուէյից, Թիւ 95 եւ 97, Զալաթիա։ 76

ՇՈՓԵՆԱՒԱՊԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱԼԲԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարուլիայի և Բոլսոյ գրչաբ կանոն-ուրապա բոնոպ

Մարսելիա որ պիտի մեկնի սեպ. 16ին Բարիզ Լիոն Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 300 Ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղեւորք և ուրիշ ուղեւորութիւն

Նաւագնիներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՏՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
Մուհանէ փողոց, Թիւ 14

371

ՄԱՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՊԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԼԻՎԷՐՆԷԼ և ՄԻԼՔԷՍԷՓԻԼ ԳԻՆԷ ԳՈՒՆԷ
ՀՕՖԵՆԱՒԷ

Անուանք	Գունդ	Անուանք	Գունդ
Կոնսոլ	4200	Ֆիֆրէ	3000
Էլբրուս	4000	Սոսրիա	3000
Ամանդի	4000	Դէլթիա	3000
Աֆեսոդրա	3200	Բէրա	800
Թիպա	3250	Լոդիս	800
Մակուլա	3250	Սրիտա	700
Մարիսթիա	3250	Սէսիլ	

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիմոլ խան
ՇԼՅՈՒՄՕ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

276 31, Ճէյմս Սգրիդ, Լիվրուլ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ԾՈՒՂԿԱՓՈՒՆՔ,
ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆՈՒ, ՄԵՐՄՈՆՈՑ ԳՈՑՆԸ, ՄԵԾ ՕՆՈՒԿԱՓԹԻՒ, ՄԵԾ ԹԱՐՈՒ։

Ընդամուտն մը փորձ պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն Տեղանիմներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Ուռաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խկոյն որ երեսը, վեզը, թեւերը և ձեռուընները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ։ Հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընչետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրոտութիւն և գծաւորութիւն։ Եւ ասոնք ամէն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մասնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը 1 ոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Ներկայ Պարիզ ու Նիսա Եօրք։ Ալիմանաուն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեցի գեղագործներու քով։

Կը վաճառուի և ի Գալաթիա Դարանդ Գանդ Ռիվիրա Ընդհանուր Գարուանոյ, Գալաթիա, Գրանդ Ռիվիրա քով, կայսրան Զալաթիոյ մէջ թիւ 95 և 97, Զալաթիա։ 77

Կը վաճառուի և ի Գալաթիա Դարանդ Գանդ Ռիվիրա Ընդհանուր Գարուանոյ, Գալաթիա, Գրանդ Ռիվիրա քով, կայսրան Զալաթիոյ մէջ թիւ 95 և 97, Զալաթիա։ 77

Կը գտնուի Մեծ փողոց թիւ 428։ 61